Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 248 (5839)

28 ОКТЯБРЬ 1985 й. ДУШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТИНЧЛИК ВА БУНЁДКОРЛИК ПРОГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми қарорига мувофиқ, матбуотда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси янги таҳрирдаги Программасининг лойиҳаси эълон қилинди. Барча совет кишилари каби Тошкент меҳнаткашлари ҳам янги таҳрирдаги Программа лойиҳасини зўр қизиқиш билан ўқиб, унда баён этилган қоида ва хулосаларни маъқулламоқдалар. Лойиҳанинг умумхалқ муҳокамаси юксак ташкилий ва ғоявий-сиёсий савияда бошлаб юборилди.

Меҳнат коллективлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш, барча участкаларда уюшқоқлик ва интизомни ошириш, иш услубини такомиллаштириш масалаларини диққат марказига қўймоқдалар. Улар якунловчи йил ва умуман, ўн биринчи беш йиллик план топшириқларини бажариш билан КПСС XXVII съездини кутиб олиш учун ижодий ташаббускорликни янада оширмоқдалар.

СИНЧИКЛАБ ЎРГАНМОҚДАМИЗ

Корхонамиз ишчи ва хизматчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси янги таҳрирдаги Программасининг лойиҳасини синчиклаб ўқиб чиқишди.

«Машинасозлик юксак техникавий иқтисодий даражадаги машиналар, асбоб-ускуналар ва приборлар системалари ва комплексларини ишлаб чиқариши лозимки, бу системалар ва комплекслар ишлаб чиқариш технологияси ва уни ташкил этишда революцион ўзгаришлар қилишни, меҳнат унумдорлигини бир неча баробар оширишни, маҳсулотга материал ва энергия сарфини камайтиришни, унинг сифатини яхшилашни, фонд самарадорлигининг ўсишини таъминлайди», дейилади лойиҳада. Бунинг замирида партиянинг халқ фаровонлигини оширишга бўлган ғамхўрлиги яққол сезилиб турибди. Тўкинчиликни вужудга келтириш учун ҳар бир коллектив мавжуд резервлардан унумли фойдаланиши, янги техника ва технологияни жорий қилиш эвазига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга алоҳида эътибор бериши керак. Буни биз меҳнат қилаётган цех мисолида ҳам кўриш мумкин.

Бу ерда ўн биринчи беш йилликнинг ўтган даврида янги силлиқлаш ва токарлик дастгоҳлари ўрнатилди. Программа асосида бошқариладиган бу дастгоҳлар ёрдамида фақат аъло сифатли маҳсулотлар тайёрланмоқда. Цехда тайёрланаётган жами маҳсулотнинг тенг ярми шу дастгоҳлар ҳиссасига тўғри келаётганлиги янги технология афзалликларидан далолат беради.

В. ОДИЛОВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси токарлар бригадасининг бошлиғи, бирлашма партия комитети, ВЦСПС аъзоси, III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери.

М. С. Горбачевнинг
Рим клуби раҳбарлари мурожаатномасига жавоби

Муҳтарам доктор Кинг ва профессор Пестель,

мурожаатномангиз учун ғоят миннатдорман, мен уни диққат билан ўқиб чиқдим.

Уруш ва тинчлик проблемалари, шубҳасиз, ҳозирги халқаро проблемалар орасида биринчи даражали ўринни эгаллаб турибди, чунки, улар ер юзида инсоният цивилизациясини ва ҳаётни сақлаб қолишга бевосита дахлдордир, деган фикрларингизга батамом қўшиламан. Ҳаммага шу нарса равшан бўлиши лозимки, тобора юксак суръатлар билан кучайиб, янги сифат жиҳатларини касб этаётган қуролланиш пойгаси бутун дунёнинг келажагига асосий хавф-хатарни солмоқда.

Совет Иттифоқи қуролсизланишга ўтиш мақсадида қуролланиш пойгасини тўхтатишга эришиш усулларини сабот билан изламоқда ва космос ҳарбийлаштирилишининг олдини олишга ҳамда ерда қуролланиш пойгасини тўхтатишга таллуқли барча масалалар юзасидан аҳдлашувга эришишни таклиф этмоқда. Совет Иттифоқи яқинда олға сурган ва халқаро вазиятни тубдан соғломлаштиришга қаратилган амалий тадбирлар комплекс программаси айни шу мақсадни кўзлайди. Биз ана шу программа доирасида АҚШ ҳукуматига ҳар иккала томон учун зарбали космик қуролларни батамом тақиқлаш ва ўзларининг бир-бирларига етиб борадиган ядровий қуролларини ҳақиқатдан ҳам тубдан 50 процент қисқартириш тўғрисида аҳдлашиб олишни таклиф қилдик. Ўзларингизга маълумки, булар бизнинг асло ягона таклифларимиз эмас.

Биз сизларнинг оддий қуроллар халқаро савдоси тўғрисида қўйган масалангизда ҳам қуролланиш пойгасини тўхтатишга қаратилган йўлимизга мувофиқ ёндашмоқдамиз.

Шу муносабат билан оддий қурол-яроғларни сотиш ва етказиб беришни чеклаш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасидаги музокаралар 1977 йилдаёқ бошланганлигини эслатиб ўтмоқчиман. Қурол-яроғлар сотиш ва етказиб беришга йўл қўйиш мумкинлиги ёки мумкин эмаслигининг сиёсий-ҳуқуқий ва ҳарбий-техникавий мезонларини, шунингдек, қурол етказиб берувчи бошқаларни жалб этиш ва айрим регионлар бўйича қўшимча чеклашларни жорий этиш имкониятларини ўрганиш билан боғлиқ жиҳатларни келишиб олиш борасидаги ишлар ўтказилди.

Бироқ музокараларнинг 1978 йил декабрь ойидаги даврасида, яъни масалани ҳал этишга эҳтимол тутилган ёндашувлар намоён бўла бошлаган бир пайтда АҚШнинг позициясига кескин ўзгартишлар киритилиб, «регионал ёндашув»нинг салмоғи оширилди, шунга мувофиқ американликлар ўзлари етказиб бераётган қурол-яроғларнинг асосий қисми тўғри келаётган районларни муҳокамадан чиқариб ташлашни талаб қилдилар. АҚШ музокараларни бир томонлама тартибда тўхтатиб қўйди.

Ушбу музокаралардаги делегациялар бошлиқларининг учрашуви чоғида ҳам АҚШ позициясида ўзгаришлар рўй бермади. Бу учрашув КПСС Марказий Комитети Бош секретари билан АҚШ Президенти ўртасидаги учрашув тўғрисида 1979 йил 15 июнида қабул қилинган Вена ахборотига мувофиқ 1979 йилнинг сентябрида ўтказилган эди.

Масалани ҳал этишда силжиш йўқлиги учун айб Совет Иттифоқи зиммасида эмас. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг 1983 йил 5 январида Прагада қабул қилинган сиёсий декларациясида оддий қурол-яроғлар сотиш ва етказиб беришни чеклаш тўғрисидаги музокараларни яна бошлаш мақсадга мувофиқлиги таъкидланади.

АҚШ СССР билан шундай музокараларни яна бошлашдан бўйин товламоқда. АҚШ Президентининг 1981 йил 8 июлдаги директивасида тўғридан тўғри шундай дейилган: «Қўшма Штатлар оддий қурол-яроғлар етказиб беришни... ўзининг ялпи мудофаа системасининг муҳим элементи ва ўз ташқи сиёсатининг ажралмас қисми деб билади».

Оддий қурол-яроғларни сотиш ва етказиб бериш жаҳоннинг турли районларида қуролланиш пойгаси ёйилиб кетишининг хатарли манбаи бўлиб, у ерларда кескинлик ва можароларнинг ўчоқлари вужудга келишига сабаб бўлади, деган фикрингизга қўшиламиз.

Шундай қилиб, бу муҳим масалада вазият боши берк кўчага кириб қолганлиги учун СССР жавобгар эмаслиги равшан.

Совет Иттифоқи оддий қуролларнинг халқаро савдоси ва етказиб берилиши чеклаб қўйилишини, тегишли Совет — Америка музокаралари яна бошланишини ва уларда силжиш бўлишини ёқлаб чиқмоқда. Совет Иттифоқи ана шу муҳим масалани кўриб чиқишга бошқа давлатлар ҳам жалб этилишига қарши эътироз билдирмайди.

Пировардида Рим клубининг тинчлик ғояларини амалга оширишдан иборат фойдали ишида, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш мақсадлари йўлидаги олижаноб фаолиятида унга муваффақиятлар тилайман.

Ҳурмат билан
М. ГОРБАЧЕВ.

* * *

Қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, муҳолифликни тугатиш ва кескинликни юмшатишга қайтиш учун актив курашаётган нуфузли халқаро ташкилотлардан бири бўлган Рим клубининг раҳбарлари — клуб президенти А. Кинг ва шу клуб ижроия комитетининг аъзоси Э. Пестель КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга мактуб билан мурожаат этдилар. Мактубда уруш ва тинчлик проблемалари шубҳасиз инсон зотини ва мавжуд цивилизацияни сақлаб қолишга дахлдор бўлган ҳозирги проблемалар қаторида биринчи даражали ўрин олиб турганлиги қайд этилади.

Мактубни ёзган кишилар халқаро майдондаги қурол-яроғ савдоси қуролланиш пойгаси манбаларидан бири эканлигини уқтириб, АҚШ билан СССРни шу савдони, жумладан, ривожланаётган мамлакатларга қурол-яроғ етказиб беришни тўхтатиш ишида намуна кўрсатишга даъват этадилар. Бутун дунё буни икки давлат бошлиқларининг давлат арбобларига хос донишмандлигидан далолат берувчи ажойиб иш деб баҳолаган бўлур эди, деб ёзишади пировардида мактуб авторлари. (ТАСС).

Ижодимиз, илҳомимиз — ПАРТИЯГА ВА ХАЛҚҚА

СОВЕТ АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ ЯРАТГАН ЭНГ ЯХШИ АСАРЛАР ҲАМИША ПАРТИЯ ВА ХАЛҚНИНГ АСОСИЙ ИШЛАРИ ВА ТАШВИШЛАРИДАН АЖРАЛМАСДИР. ҲОЗИРГИ ВАҚТДА ҲАЛ ЭТИЛАЁТГАН ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ҲАМ СОЦИАЛИСТИК ҲАЁТ ҲАҚИҚАТИНИ ҚАРОР ТОПТИРУВЧИ БАДИИЙ ИЖОДДА УЗ МУНОСИБ ИФОДАСИНИ ТОПИШИГА ШУБҲА ЙЎҚ.
М. С. ГОРБАЧЕВ.

Бугун ўтаётган Ўзбекистон ёзувчиларининг IX съезди бутун совет халқи, мамлакатимиз КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўраётган кунларда бўлаётгани билан айниқса қувончлидир. Айни кунларда совет кишилари КПСС Программасининг янги таҳрирдаги лойиҳасини кенг муҳокама қилмоқдалар. КПССнинг янги таҳрирдаги Программасининг мазкур лойиҳасида партиянинг адабиёт ва санъат ролини янада кучайтириши, уни халқ ва коммунизм ишига хизмат қилишга қаратиш, миллионларнинг илҳом ва қувончи, ҳис-туйғулари ва ўй-кечинмаларини ифодалаши, шунингдек адабиётнинг совет кишиларини юксак ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги муҳим аҳамияти зарҳал ҳарфлар билан битилган.

Совет ёзувчиларининг муқаддас бурчи — юксак бадиият билан суғорилган асарлар яратиш, ўз фаолиятини партия ва халққа бағишлашдан иборатдир. Съездда ана шулар ҳақида сўз боряпти...

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика ёзувчиларининг тўққизинчи съезди қатнашчиларини ва Ўзбекистон адабиётининг барча арбобларини қизғин ва самимий табриклайди.

Сизларнинг съездингиз жонажон Коммунистик партиянинг ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган бутун совет халқи КПСС XXVII съезди сари зўр илҳом билан бораётган шонли кунларда ўтмоқда.

Партия Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари қарорларини меҳнаткашлар якдиллик билан қўллаб-қувватладилар ва қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Ленинча анъаналарга содиқ партия ғоят катта назарий ва сиёсий аҳамиятга эга бўлган ҳужжатларни — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар, мамлакатни ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишлари лойиҳаларини кенг муҳокамага қўймоқда.

Партия омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини кучайтиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда, омманинг ташаббуси, ғайрат-шижоати, ишга онгли муносабатда бўлишини социализм кучи ва ҳаётийлигининг энг муҳим манбаи, деб билмоқда.

Бутун совет халқи каби республика меҳнаткашлари ҳам бу йилни ва умуман беш йилликни энг яхши кўрсаткичлар билан якунлашга, коммунистларнинг олий анжумани — КПСС съездини муносиб кутиб олишга куч-ғайратларини сафарбар этмоқдалар.

Халқ хўжалигини интенсив ривожланиш изларига ўтказиш, янги инсонни камол топтириш, унинг дунёқарашини, теран эътиқодлари ва юксак маданиятини шакллантиришда совет бадиий адабиётининг роли ниҳоятда катта. Совет бадиий адабиёти социализм қурилишининг барча босқичларида ҳамиша партиянинг содиқ ёрдамчиси бўлиб келди, совет кишиларида актив гражданлик позициясини, камчиликларга муросасизликни тарбиялашда кўмаклашди.

Кейинги йилларда Ўзбекистон ёзувчилари халқнинг кенг таҳсинига сазовор бўлган кўплаб асарлар яратдилар. Ёзувчилар коммунистик қурилиш практикаси кун сайин вужудга келтираётган ҳодисаларга актив мурожаат этадиган бўлиб қолдилар.

Бугунги кунда ёзувчилар олдида мураккаб ва масъулиятли вазифалар турибди. Социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун умумхалқ ҳаракатига ҳисса қўшиш уларнинг олижаноб бурчидир. Фан-техника революцияси ютуқларини социалистик тузум афзалликлари билан уйғунлаштириш, ҳозирги замон аграр сиёсатини амалга ошириш, ижтимоий муносабатларни янада такомиллаштириш, замондошимизнинг маънавий дунёсини бойитишдан иборат ҳақиқатан ҳам тарихий жараёнларни чуқур очиб бериш адабиётнинг энг муҳим йўналиши ҳисобланади.

Халқимиз республика ёзувчиларидан бутун инсоний ҳақиқати билан ўзида халқимизга хос бўлган бунёдкорлик фазилатини мужассамлантирган шу кунларимизнинг қаҳрамонлари тўғрисида ёзилган асарларни кутмоқда. Ҳар бир асар китобхоннинг маънавий ва эмоционал дунёсини бойитиши, унда олижаноб ахлоқий интилишларни, юксак эстетик дидни тарбиялаши лозим. Ҳақиқий сўз устаси ғоясизликка ва сиёсий лоқайдликка, саёзлик ва дақиқиликка қарши курашда муросасиз бўлиши, образларнинг умумий тарзда баён этилишига ва тилнинг қашшоқлигига қарши кураш олиб бориши керак. Ҳақиқий санъаткор оммага улар ҳаётидаги энг муқаддас ва асосий нарсаларни айтишга, халқлар дўстлиги ва қардошлиги ғояларини актив пропаганда қилишга даъват этилган.

Адабиёт асарлари республика меҳнаткашларини янги зафарларга чорлаши, олға ҳаракат қилишимизга тўсқинлик қилувчи, ўз умрини тугатган барча нарсаларни қоралаши, ёш авлодни Ватанга, коммунистик идеалларга садоқат руҳида тарбиялаши керак.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи республика адабиётини ривожлантиришда катта роль ўйнамоқда. Унинг фаолияти ёзувчилар орасида партиявийлик руҳини қарор топтиришга, адибларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришга, талабчанлик муҳитини мустаҳкамлашга, ижодкор ёшларнинг ғоявий ва профессионал жиҳатдан камол топишига қаратилиши лозим.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика ёзувчиларининг тўққизинчи съездининг самарали ишлашини тилайди ва Ўзбекистон адиблари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни шараф билан бажарадилар, кўпмиллатли совет маданиятининг бойликларини кўпайтира бориб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

УСТОЗЛАР КАЛОМИ

ГРАЖДАНЛИК — БУРЧИМИЗ

Комил ЯШИН,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

— Съезддан-съездгача бўлган вақт мобайнида серқуёш республикамиз ижтимоий ҳаётидаги жиддий ўзгаришлар ҳаммамизни қувонтирди. Мен биринчи навбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми, унинг ҳаётбахш қарорлари натижасида амалга оширилган хайрли ишларни алоҳида таъкидламоқчи эдим. Зероки, ижтимоий ҳаётдаги ҳар бир воқеа ҳар биримизга дахлдордир. Айниқса, ёзувчи-шоирларимиз жамият олдида, унинг тараққиёти, келажаги олдида ҳамиша бурчлидирлар. Шунинг учун фақат яхши ёзиш, яхши ёзганда ҳам халқ дилидаги, унинг ҳаётини, орзу интилишларига алоқадор асарлар яратиш учун тинмай изланмоқ керак.

Мен, айниқса, ёш ижодкорлар ўз масъулиятларини янада теранроқ англашларини истардим. Умидли, изланувчан ёшларимизнинг кўплиги қувончли ҳолдир. Шундай экан ёш ижодкорларимиз шу гулгун жамиятнинг муносиб фарзандлари сифатида юксак гражданлик ғоялари билан суғорилган асарлар ёзишлари керак. Бу — замон талаби. Ўз эли, Ватани, бутун инсоният тақдири олдида ўзини жавобгар деб билган ҳар бир ижодкор буни яхши тушунади, деб ўйлайман.

САЛМОҚЛИ ИЖОД УЧУН

УЙҒУН,
Ўзбекистон ССР халқ шоири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

— Ўзбекистон ёзувчиларининг IX съезди бутун совет халқи ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлаб, КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўраётган бир пайтда бўлаётгани билан қадрлидир. Жонажон Коммунистик партиямиз юксак бунёдкорлик ғояларини илгари сураётган, халқаро аҳвол ҳар биримиздан безовталик ва фидойиликни талаб қилаётган ҳозирги кунда ёзувчининг сўзи янада салмоқли аҳамият касб этмоғи керак. Шу маънода республика ёзувчиларининг навбатдаги съезди ҳам мақсад йўналиши билан бугунги долзарб кунларнинг акс садосидир, десам хато қилмаган бўламан.

Адабиётимизда яхши асарлар жуда кўп. Бироқ замон эҳтиёжларига жавоб беролмайдиган асарлар ҳам бўлди. Ўтган беш йиллик адабий ҳаётига назар ташласак бунинг гувоҳи бўламиз. Шунинг учун бизнинг мақсадимиз ягона бўлмоғи керак: асарларимизнинг ғоявий-сиёсий савиясини ошириш, салмоғини кучайтириш, элу юртга хизмат қиладиган китоблар яратишдан иборат. Зеро, республикамиз ижтимоий ҳаётида рўй бераётган жиддий ўзгаришлар бизга ҳам таллуқлидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари ҳам биздан ўз ишимизга ана шундай муносабатда бўлишимизни талаб этади.

Ўзбекистон ёзувчиларининг IX съездига бағишланган бошқа материалларни газетамизнинг учинчи саҳифасида ўқийсиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси навбатдаги мажлисида пахта териш кампаниясининг боришини кўриб чиқди. Машина ва механизмлардан оқилона фойдаланиш, пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш асосида пахта терими суръатларини янада кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Партия, совет, хўжалик органларига пахтакорларнинг ва қишлоққа оталиқ ёрдами бераётган шаҳарликларнинг маданий-маиший шароитларини яхшилаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар қабул қилишга кўрсатма берилди.

Тошкент шаҳар Ҳамза район партия комитетининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини бажариш юзасидан олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий иши тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Қабул қилинган қарорда район партия комитетига мавжуд камчиликларни тугатиш, интизомни, уюшқоқликни, тартибни мустаҳкамлаш тўғрисида партия тадбирларини сўзсиз амалга ошириш учун кадрлар ва активларнинг масъулиятини кучайтириш таклиф этилди. КПСС Марказий Комитети 1985 йил октябрь Пленумининг йўл-йўриқларига мувофиқ, ўн биринчи беш йиллик планларини муваффақиятли адо этишга, партия XXVII съездини муносиб кутиб олишга коллективларни сафарбар этиш борасида партия ташкилотларининг фаолиятини активлаштириш, партиянинг янги таҳрирдаги Программаси, КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар, СССРни 1986-1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда иқтисодий ва социал ривожлантириш Асосий йўналишларининг лойиҳаларини актив ва манфаатдорлик билан муҳокама қилишни ташкил этиш зарур.

Ҳамза район партия комитетига, район ижроия комитетига ўн иккинчи беш йилликнинг тиғиз планларини тузиб чиқишга коллективларнинг куч-ғайратларини қаратиш, бу планларни фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, мавжуд илмий-ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишни яхшилаш негизида меҳнаткашларнинг кенг иштироки билан ишлаб чиқиш топширилди. Ташкилий-партиявий ва идеология ишининг савиясини, коммунистларнинг авангардлик ролини оширишни, партия раҳбарлигининг услуб ва методларини такомиллаштиришни таъминлаш вазифаси қўйилди.

Марказий Комитет Бюроси кадрлар билан ишлашга оид баъзи масалаларни муҳокама қилиб, коммунист-раҳбарларнинг ножўя ишларини кўриб чиқиш чоғида айрим партия комитетлари принципсизлик қилаётганлиги фактларини қоралади. Область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари кадрларга нисбатан талабчанликни кучайтиришга қаратилган йўлни изчиллик ва сабот билан ўтказишлари, ўзларига билдирилган ишончни оқламаётган, КПСС аъзоси обрўсига путур етказаётган ходимлардан қатъият ва муросасизлик билан халос бўлишлари кераклиги таъкидлаб ўтилди. Бир қанча партия комитетларига илгари қабул қилинган қарорларни қайта кўриб чиқиш тавсия этилди, ана шу қарорларда партия турмуши ленинча нормаларини бузган, топширилган ишга масъулиятсизлик билан муносабатда бўлган коммунист-раҳбарларга тегишлича партиявий баҳо берилмаган эди.

КПСС Марказий Комитетининг «Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги ҳақида Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги билан Ўзбекбирлашувнинг ҳисоботлари тингланди. Республикада вино-арақ маҳсулотлари сотиш ярмидан кўпроқ камайганлиги, спиртли ичимликлар сотувчи магазинлар ва умумий овқатланиш корхоналари салкам 60 процент озайганлиги қайд этиб ўтилди. Шу билан бир вақтда Марказий Комитет Бюроси Ўзбекистон ССР савдо министри ўртоқ М. Ҳ. Ҳасанов билан Ўзбекбирлашув правлениесининг раиси ўртоқ З. Ш. Сирожевнинг эътиборини КПСС Марказий Комитетининг қарорини амалга оширишда йўл қўйилган мавжуд камчиликларга қаратди. Савдо ташкилотлари бозорнинг конъюнктураси ўзгарган шароитда ҳозирча ўз ишларини қайта қура олишгани йўқ, чакана товар оборотидаги камомаднинг ўрнини тўлдириш, алкоголли ичимликлар сотиш қоидалари бузилишини таг-томири билан тугатиш юзасидан етарлича чоралар кўришмади.

Савдо министрлигига ва Ўзбекбирлашувга товар обороти структурасини анча яхшилаш, унинг ҳажмида арақ ҳамда бошқа алкоголли ичимликларни изчиллик билан камайтириб бориш, харидоргир моллар, мева-сабзавот консервалари, шарбатлар, мева, узум, кулинария ва кондитерлик маҳсулотлари, ярим фабрикатлар сотишни кўпайтириш программасини ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф этилди. Совет органларига чойхоналар, таомхоналар, кафе, барлар тармоғини янада ривожлантириш, меҳнаткашларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш, алкоголизмга қарши қонунларга риоя этиш борасидаги ишларни кучайтириш чораларини кўриш топширилди. Партия ташкилотларидан КПСС Марказий Комитетининг ичкиликбозлик ва алкоголизмни тугатишга доир қарори бажарилиши учун кадрларнинг масъулиятини ошириш, бу ишни партиянинг иқтисодий ва социал сиёсатини амалга оширишнинг бош йўналишларидан бири, деб билиш талаб қилинди.

19 октябрда «Правда» газетасида эълон қилинган «Меҳнаткашлар дастурхонига» сарлавҳали бош мақола муҳокама этилди. Марказий Комитет Бюроси Тошкент область партия комитетидан ва область ижроия комитетидан мева-сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш планини бажариш, Тошкент шаҳри аҳолисини шундай маҳсулотлар билан таъминлаш соҳасидаги ишларнинг аҳволини тубдан яхшилашни талаб қилди. Мева-сабзавот хўжалиги, Қишлоқ хўжалиги ва Савдо министрликларининг, Ўзбекбирлашувнинг раҳбарлари маҳсулот турлари бўйича план кўрсаткичлари сўзсиз бажарилиши учун шахсан жавобгар эканликлари тўғрисида огоҳлантирилди. Республиканинг партия ва совет органлари, министрликлари ва идоралари «Правда» газетасида қайд этиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш, мева ва сабзавот ҳосилини батамом йиғиштириб олиш, уларни савдога етказиб бериш ҳамда сақлаш юзасидан конкрет тадбирларни амалга оширишлари зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлисида хўжаликка раҳбарлик, партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларига оид бошқа баъзи масалалар кўриб чиқилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СССР Олий Советини чақириш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:
Ўн биринчи чақириқ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг тўртинчи сессияси 1985 йил 26 ноябрь куни Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 25 октябрь.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ М. А. АҲМЕДОВАНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Матбуа Амирсаидовна Аҳмедова Ўзбекистон ССР маданият министри этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1985 йил 26 октябрь.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

МАСЪУЛИЯТ ҲИССИНИ ОШИРАЙЛИК

Тошкент темир йўл бўлими йўл дистанцияси коллективи йўл хўжалигининг аҳволи учун жавоб беради. Йўл дистанцияси маҳсулот тайёрламайди, албатта. Унинг вазифаси бошқачароқ: мўлжалланган тезликда поездлар ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш учун йўлларни аъло даражада сақлашдан иборат. Бундан ташқари йўлларда иш олиб бораётган ишчиларнинг техника хавфсизлигини таъминлаши керак.

Хўш, бу вазифани коллектив қандай бажаряпти? Ҳисобот-сайлов партия йиғилишида ана шу ҳақда муфассал гап борди. Партия бюросининг секретари Х. Аширқулов ўз докладида шуни таъкидладики, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорларини, унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг докладини йўл дистанцияси коллективи зўр қизиқиш билан кутиб олди. Пленум қарорлари йўлсозларда корхонадаги ишларнинг аҳволи учун юксак масъулият туйғусини уйғотди.

Ҳа, йўлсозлар партиямиз XXVII съездини меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб олишга интилмоқдалар. Шу йилнинг тўққиз ойлик плани муддатидан илгари бажарилган эди. Ўн ойлик планни ҳам муддатидан олдин бажаришмоқчи. Бунда коммунистлар етакчилик қилишяпти. Йўлсозлардан А. Бобоёров, Ю. Исматдиёров ва бошқаларнинг номларини айтиб ўтиш мумкин.

— Бугунги асосий вазифа мавжуд камчилик ва нуқсонларни аниқлаш ва уларга барҳам бериш йўлларини белгилашдир, — деди докладчи. — Масалан, партия бюросининг аъзоси А. Ҳакимов етакчилик қилаётган 3-участкада узоқ вақтгача йўл хўжалиги қониқарсиз аҳволда бўлиб келди. Бироқ, коммунист А. Ҳакимов йўл хавфсизлигига зарар келтираётган бу аҳволни тузатиш учун тегишли чоралар кўрмади.

Йўл дистанцияси ходимларининг айби билан ҳисобот даврида 1129 поезд тўхтаб турди: улар йўллар ремонти ниҳоясига етишини кутиб жами 339 соат кутиб қолган. Худди шу сабабларга кўра шаҳар атрофидаги поездлар 136 соат тўхтаб турган. Тошкент темир йўл бўлимига бу анчагина иқтисодий зарар етказган. Йўловчиларнинг бундай бўш туриб қолишлардан қанчалик зарар кўрганлигини айтмай қўя қолайлик.

Барча коммунистлар ҳам ишлаб чиқаришга етакчилик қиляпти, деб бўлмайди. Масалан, юқорида номи тилга олинган А. Ҳакимов, Х. Қодирқулов, А. Чиндарев ва бошқа коммунистлар инструкцияни қўпол равишда бузганликлари учун маъмурий тартибда жазоландилар. Меҳнат интизоми ҳам унчалик эмас. Кейинги вақтнинг ўзидагина 22 ходим прогул қилди. Саккиз йўлсоз ҳушёрхонага тушди.

— Биз ижро интизомини тубдан яхшилашимиз керак, — деди партия бюросининг секретари Х. Аширқулов.

Хўш, бу ишга партия бюроси қатъий киришмаса, ким киришиши керак?

Юқорида номи тилга олинган коммунист А. Ҳакимов 3-участкадаги ишларнинг қониқарсиз аҳволда бўлгани учун партия бюроси олдида жавоб берди. Ўшанда нуқсонларга барҳам беришнинг конкрет йўллари белгиланган эди. Бироқ, бу участкада ҳамон ишлар қониқарсиз аҳволда бўлиб келяпти.

Ёки социалистик мусобақани ташкил этиш масаласини олиб кўрайлик. У юзаки ташкил этилган. Негаки, коллектив унинг якунлари қандай бўлаётганидан кўпинча бехабар қолади.

Касаба союз комитетининг раиси В. Коржнинг ишончсиз гаплари коммунистларда нохуш таассурот қолдирди. Аввалига у мусобақани ташкил этишда ҳеч қандай камчиликлар йўқ, деди. Ҳолбуки, фактлар бунинг аксини кўрсатиб турибди. Ниҳоят, касаба союз комитетининг раиси иккита участкада социалистик мусобақа бўш ташкил этилган, деб тан олди. Бироқ, у асосий нарсани унутди: бу борадаги камчиликларга барҳам бериш учун у бошчилик қилаётган касаба союз комитети нима тадбирлар кўрганини айтмади.

Докладда ҳам, коммунистларнинг сўзларида ҳам комсомол ташкилотининг унчалик иш олиб боролмаётгани айтиб ўтилди. Ёшларда активлик етишмаяпти. Бундан ташқари комсомол комитети бундан буён нима ишлар қилмоқчи эканлигини айтиш ўрнига комсомол комитетининг секретари Турдиалиев мавжуд аҳволни яхшилаш тўғрисида лом-мим демади.

Тошкент темир йўл бўлими бошлиғининг ўринбосари (Ленин район партия комитетидан шу ҳисобот-сайлов йиғилишига вакил бўлиб келган) З. Аҳмаджонов партия бюроси ва унинг секретарини коммунистларга етарлича талабчанлик қилмаётганлиги, уларда топширилган иш учун масъулият туйғусини оширмаётганлиги учун танқид қилди.

Коммунистлар ўз сўзларида шуни таъкидлаб ўтишдики, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорлари, унда М. С. Горбачев қилган доклад партиявий ишларни қатъиян қайта қуришни талаб этади. Шунинг учун интизом, тартиб ва уюшқоқликни ошириш, темирйўлчиларни 1985 йил ва умуман беш йиллик режаларини ҳеч сўзсиз адо этишга сафарбар этиш зарур.

Б. АЛЕКСАНДРОВ.

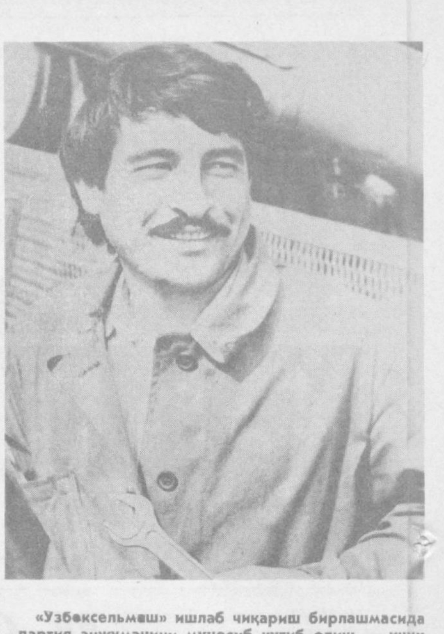

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида партия анжуманини муносиб кутиб олиш учун бошланган меҳнат беллашувида тайёр маҳсулотлар цехининг комплектловчи слесари А. Раҳматов яхши натижаларни қўлга киритмоқда. У топшириқни ошириб бажариш ва сифатли маҳсулот тайёрлашда касбдошларига ибрат бўлмоқда.

СЎРАТДА: комплектловчи слесарь А. Раҳматов.

«Таштекстильм а ш» заводининг коллективи КПСС XXVII съездини меҳнатда янгидан-янги ютуқлар билан кутиб олиб, халқ истеъмоли буюмларини кўплаб ишлаб чиқаришга катта аҳамият бермоқда.

СУРАТДА: бригадир мастер А. Тўрабоев (чапдан ўнгга) ўз бригада аъзолари билан.

М. Нуриддинов фотолари.

• Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?

ИШЧИЛАР МАМНУН

Залга кирган одамнинг баҳри дили очилади. Ҳаммаёқ озода, саранжом-саришта. Бу Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилар ошхонаси. Бу ерда бир йўла 360 хўрандага хизмат кўрсатилади.

Корхонада маданий-маиший хизматнинг барча турларини ривожлантиришга катта эътибор бериляпти. Бу ерда «Гўзаллик салони», сартарошхона, турли-туман озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинлар ишлаб турибди. Соат, пойафзалларни ремонт қиладиган устахоналар, модалар ательеси ҳам корхона территориясида хизмат кўрсатаяпти.

— Мен бирлашмада 23 йилдан бери меҳнат қиламан,— дейди илғор бичувчи Саноат Қурбонова.— Маълумки, корхона ишчиларининг асосий қисмини хотин-қизлар ташкил этади. Шу сабабли бу ерда маиший хизматнинг кўпгина турлари йўлга қўйилгани бизга айниқса қўл келди. Айниқса, ярим тайёр маҳсулотлар билан савдо қилинадиган магазиннинг ташкил этилгани айни муддао бўлди. Биз бу магазиндан турли хил маҳсулотларни харид қиламиз. Бу хотин-қизларнинг уйдаги юмушларини анча енгиллаштиришга ёрдам бермоқда.

Бирлашма территориясидаги озиқ-овқатлар магазини билан бирга сабзавот ва мевалар билан савдо қилувчи магазин ҳам ишчилар хизматида. Бундай қулайликдан корхона ишчилари мамнун бўлишмоқда.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

АҲОЛИ РАНЖИМАСИН

Редакция ҳар куни сиз, оқшомхонлардан жуда кўплаб хатлар олади. Бу мактублар турли мавзуларда ёзилган. Кўпчилик хатларда газетхонлар ўз истак ва таклифларини айтишиб, баъзи ташкилотлар бажариши керак бўлган вазифалар ўз вақтида адо этилмаётганлигини, бунда ишчанлик етишмаётганлигини, масъулиятсизлик билан ишга ёндошиш оқибатида камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилаётганлигини танқид қилишади. Қуйида ана шу хатлардан айримларини эътиборингизга ҳавола этамиз:

● Бешкайрағоч массивидаги 46 номерли АТС ишга тушганида уйимизга телефон туширган эдик. Шу «беминнат дастёр» мана февраль ойидан бери ишламайди. Станция бошлиқларига қўнғироқ қилиб 46-86-91 рақамли телефонимиз қачон ишлайди деб сўрасак «Сабр қилинглар, ҳадемай 47-янги АТС ишга тушади. Ана ўшанда телефонларингиз тўла-тўкис ишлайди» деб далда бермоқчи бўлишади. Ваҳоланки мана саккиз ойдан бери телефонимиз миқ этмайди. Ахир вазифасини сидқидилдан бажариши керак бўлган бу АТСдаги «акахон»лар бизга намунали хизмат кўрсатишиб, телефонларимизни ишлатиб беришса асакалари кетадими?!

С. АБДУЛҚАЮМОВА,
пенсионер.
М. СИДИҚОВА, С. ИКРОМОВА, Х. ДАДАБОЕВ.

● Кўчамиздаги симчироқларга ўрнатилган лампочкалар уч кун ёниб, ўн беш кун ёнмайди. 21-поликлиника, 20-ўрта мактаб, 2-шаҳар болалар касалхонаси, гидромедтехникум жойлашган Зуҳур Қобулов кўчасидаги камчиликларни бартараф қилиш ҳақида Октябрь район ободонлаштириш бошқармасига қилаётган мурожаатимиз беҳуда кетмоқда. Бизга ким ёрдам беради?

У. АҲМЕДОВ,
9-Тахтапул маҳалла комитетининг раиси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.
У. ТОЖИЕВ,
меҳнат ветерани.
Н. ПИРМАТОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.
Э. ҒУЛОМОВ,
II группа меҳнат инвалиди.

● Мен ушбу хатни ёзмоқчи эмасдим. Лекин айтсам тилим, айтмасам дилим куяди. Бир неча бор шаҳарлараро телефонда гаплашиш пунктига буюртма бераман деб борсам, улар алоқа йўқ деб жавоб беришди. 19 сентябрь куни гаплашиш учун марказий шаҳарлараро гаплашиш пунктига бордим. Лекин у ерда ҳам умидим пучга чиқди. «Алоқа йўқ», деган гапни эшитдим. Ваҳоланки 187-алоқа бўлими ҳам ўша марказий алоқа бўлими орқали уланади. Шу томонга йўл олдим.

Бу ерда менга 75-рақамли квитанцияни тўлдириб, соат 18.30 минутда қабул қилинди деб ёзиб ҳам қўйишди. Роппа-роса 35 минутдан кейин бунақа абонент йўқ дейишса бўладими. Улар гапимга қулоқ солишмади. Соат 20.50 минутга қадар кутдим. Шунда навбатчи смена тугаганлигини билдириб, буюртманинг ҳаммаси бекор қилинганлигини айтди. Ана сизга хизмат кўрсатиш...

С. НОМОЗОВ,
студент.

● «Электроника» кварц соатимни роса икки йил тақдим. Батареяси тугагандан кейин марказий универсал магазинидаги соатсозлар яна батарея қўйиб беришди. Бу батарея бир йилга зўрға етди. Ўшанда соатсоздан алмаштирилган батарея учун квитанция сўраган эдим, бермади. Яқинда бош универсал магазинидаги соатсозга янги батарея қўйдирдим. Бу ерда ҳам квитанция беришдан бош тортишди. Энг қизиғи шундаки, буниси икки ойга ҳам етмади.

Соатсозга эътироз билдира кўрманг, ундан кўра ҳар икки ойда индамасдан 3 сўм 90 тийин тўлаб янги батарея қўйдириб кетаверинг. Бу гапни бошқалар эшитмасин.

Х. МАМАЖОНОВ,
Наманган область, Поп район босмахонасининг директори.

● 14 сентябрь куни соат 15 да «Болалар дунёси» магазини бекатида автобус ва троллейбусларнинг Хадра томонга кетадиган ерида абонемент сотадиган будкадаги сотувчига 8 тийин узатиб иккита троллейбус абонементини беришини сўрадим. Сотувчи «20 тийин беринг. Бешта абонемент узатаман» деб иккита абонемент бермаса бўладими? Наҳотки ана шундай будкага ўтириб абонементлар сотадиганлар йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиб, уларга истаганча абонемент сотиш ўрнига нега йўловчилар асабини бузишади?

Т. НАЗАРОВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси.

● Мен бу хатни ота-она сифатида эмас, балки врач-педиатр сифатида ёзмоқдаман. Ҳозир шаҳримиздаги озиқ-овқат магазинларида кичкинтойларимиз суйиб истеъмол қиладиган «Малиш»ни топиш анқонинг уруғига айланиб қолди. Бир ёшгача бўлган кичкинтойларнинг 50—60 проценти ана шу овқатларни истеъмол қилишади. Наҳотки шаҳар савдо Бош бошқармасидагилар фарзандларимизнинг бу севимли овқатининг мунтазам озиқ-овқат магазинларида сотилишини таъминлаш зарурлигини тушуниб етишмаса?!

А. ХОЛИҚОВ,
врач-педиатр.

РЕДАКЦИЯДАН: Газетхонларнинг хатлари жуда ўринлидир. Нима сабабдан шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармаси, «Главташпассавтотранс», шаҳарлараро телефон тармоқлари, шаҳар электр тармоқлари корхонаси ва шаҳар савдо Бош бошқармасидаги мутасадди ўртоқлар зиммаларидаги вазифаларни унутиб қўйишади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида ҳамма жойда адолатни қарор топтириш, ишчанлик муҳити яратиш, камчилик ва нуқсонларга нисбатан муросасизликни кучайтириш ҳаққоний равишда кўрсатиб ўтилди. Ҳар бир корхона ва ташкилот раҳбари қаерда, қайси лавозимда ишлашидан қатъий назар ўз вазифасига садоқат кўрсатиши ва берилган топшириқни виждонан адо этиши керак!

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШДА БМТнинг РОЛИ

ДЕҲЛИ. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ишида муҳим роль ўйнамоқда, шу боисдан Ҳиндистон халқаро ҳамжамиятни мустаҳкамлаш ва халқлар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилаверади, деди Ҳиндистон ташқи ишлар давлат министри Нараянан. У БМТ ташкил этилганлигининг 40 йиллигига бағишланиб бу ерда ўтказилган жамоатчилик маросимида сўзга чиқди. Ҳозир тинчликнинг тақдири ҳаммамизга боғлиқдир, деб таъкидлади Нараянан, халқаро жамоатчилик БМТ ва бошқа ташкилотлардан фойдаланиб телбаларча қуролланиш пойгасини тўхтатиб қолиш учун бутун кучини сарфлаши ва ядровий қуролсизланишга эришиши лозим.

Капитал ҳужумига актив қаршилик

АФИНА. Бу ерда диктаторликка қарши ягона касаба союз ҳаракати бирлашмасининг (Эсак-С) конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда бир қанча мамлакатларнинг, шу жумладан Совет Иттифоқининг касаба союз делегациялари иштирок этди.

Эсак-С бош секретари К. Папахристодулу конференцияни очатуриб, бугунги кунда капиталнинг меҳнаткашлар ҳуқуқларига қилаётган ҳужумига актив қаршилик кўрсатиш касаба союз бирлашмасининг бош вазифаси эканлигини айтди. Бизнинг бирлашмамиз, деди К. Папахристодулу, бундан буён ҳам ишчилар синфини антимонополистик ва антиимпериалистик бирдамлик принциплари асосида жипслаштиришга ҳаракат қила беради.

Ядро қуроллари устидан контроллик ўрнатилсин

РИМ. Кастильончелло шаҳрида (Тоскана области) «Ядро қуроли ва Европада қурол-яроғлар устидан контроллик» мавзуида очилган халқаро учрашув қатнашчилари қуролланиш пойгаси давом этаётганлиги, ялпи қирғин қуролининг янги турлари ишлаб чиқарилаётганлиги муносабати билан жиддий ташвиш билдирдилар. Учрашув «қуролсизланиш учун курашувчи олимлар» Италия комитетининг ташаббуси билан уюштирилди ва кўпдан-кўп демократик ташкилотлар томонидан кенг қўллаб-қувватланди. Кўпгина мамлакатлар, шу жумладан Совет Иттифоқидан 150 дан зиёд олим ҳозирги замоннинг энг муҳим проблемалари юзасидан фикрлашиб олиш учун учрашувга келишди. Учрашувда Италиянинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари ҳам иштирок этмоқдалар.

Учрашувда сўзга чиққан кишилар ядро қуроллари устидан таъсирчан контроллик ўрнатиш, бу қуролларни мутаносиб равишда камайтириш йўлидан бориш ниҳоятда зарур эканлигини таъкидладилар.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида АДРда энг катта марказий давлат поликлиникаси тантанали вазиятда очилди. Мамлакатдаги ана шу етакчи даволаш-профилактика муассасаси энг замонавий диагностика ва даволаш асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Афғонистон соғлиқни сақлаш практикасида биринчи марта функционал диагностика кабинети ва физиотерапия бўлими очилди. Бу ерда ёш афғон врачлари тайёрланади, мамлакатнинг турли вилоятларидан келадиган медицина ходимлари ўз малакасини оширади. Янги поликлиника СССРнинг ёрдами билан қурилди.

АДР жамоат соғлиқни сақлаш министри М. Н. Камёр поликлиникани очиш маросимида гапириб, ҳамма соҳада, шу жумладан соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам Афғонистонга катта ёрдам берганлиги учун Совет Иттифоқига миннатдорчилик билдирди. М. Н. Камёр афғон миллий медицина кадрларини тайёрлашда СССР муҳим роль ўйнаётганлигини уқтириб, Апрель революциясидан кейин соғлиқни сақлаш соҳасида мамлакат эришган муваффақиятлар тўғрисида гапириб берди.

***

БАҒДОД. Ироқнинг ғарбий районларини мамлакатнинг шимоли-шарқи билан боғлайдиган темир йўлнинг асосий қисми қуриб битказилди. Узунлиги 252 километр келадиган асосий тармоқ Киркук байжи, Ал-хадита шаҳарлари орқали ўтади. Узунлиги 198 километр келадиган қўшимча йўллар унга уланади. Бу йўллар туташиб кетган районларнинг саноат корхоналарига ва аҳоли пунктларига юкларни етказиб берилишини таъминлайди. Поездлар бу йўлда соатига 140 километргача тезликда, айрим участкаларда 250 километргача тезликда қатнай олади. Ироқ транспортини ривожлантиришнинг бош планида уч йил мобайнида темир йўлнинг кенг тармоғини барпо этиш кўзда тутилади. Бу темир йўллар мамлакатнинг турли қисмларини бир-бири билан яхши боғлайди ва йилига 26 миллион пассажирни ташиш имконини беради.

МОНГОЛ ГЕОЛОГЛАРИНИНГ ҲИССАСИ

УЛАН-БАТОР. Халқ Монголияси ер ости бойликларини разведка қилувчилар республика халқ хўжалиги минерал — хом ашё базасини кенгайтириш ва фойдали қазилмаларнинг энг муҳим турларини қидириб топиш юзасидан МХРП XVIII съезди ўртага қўйган вазифаларни амалга ошириш борасида катта ишларни бажардилар, деб таъкидлади МХР геология ва кон-руда саноати министри У. Мавлет ТАСС мухбири билан суҳбатда. Халқ Монголияси ер ости бойликларининг разведкачилари ўз профессионал байрами — геологлар кунини нишонламоқда.

Геолог-разведкачилар бинокорлик материаллари саноатини интенсив ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар, деб уқтирди у. Улар шу беш йилликнинг ўзидагина қурилишда фойдаланиладиган турли минералларнинг 63 та конини аниқладилар. Бу конлардан 32 таси ҳозирдаёқ ўзлаштирилди.

Кончилик ва қайта ишлаш саноатининг ишлаб турган корхоналари ва қурилаётган корхоналари учун саноат запасларини кўпайтиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Яхши ишлаб чиқариш базаси барпо этилганлиги ва юксак техникавий даража туфайли шу беш йиллик мобайнида кон-руда саноати ялпи маҳсулотнинг ҳажми бундан аввалги беш йилликдагига нисбатан 2 баравардан зиёд кўпайди.

МХРда геология хизматининг ривожланиши Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами билан чамбарчас боғлангандир, деб таъкидлади У. Мавлет. Бу ҳамкорлик кейинги вақтларда, монгол халқи социализм асосларини барпо этишни тугаллаш вазифаларини ҳал қилаётган вақтда айниқса кенгайди.

ЖАНУБИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИ. Жанубий Африка шаҳарларининг чеккаларида ирқчиликка қарши намойишлар тобора авж олмоқда. Претория ҳукумати намойишчиларни тарқатиш учун полиция ва ҳарбий бўлинмаларнинг кучли отрядларини ташламоқда. Улар кўзни ёшлантирадиган газ, тўқмоқларни ишга солишмоқда. Ҳеч қандай огоҳлантиришсиз аҳолига ўқ узишмоқда.

«ФОРЧУН» ЖУРНАЛИДАН ОЛИНГАН СУРАТДА: Кейптаун шаҳри чеккасидан намойишни тарқатиш жараёни.

ТАСС фотохроникаси.

Олимлар космос ҳарбийлаштирилишига қарши

ВАШИНГТОН. Америка илмий жамоатчилиги бир қанча намояндаларининг ташаббуси билан махсус чақирилган матбуот конференциясида Рейганнинг «Самовий урушлар» программасига қарши петицияга имзо тўплаш кампаниясининг дастлабки натижалари маълум қилинди. Бу кампания Американинг энг катта университетларида, шу жумладан Колумбия, Гарвард, Принстон университетларида ўтказилди. Петицияга имзо чеккан 1300 дан зиёд таниқли олим «Стратегик мудофаа ташаббуси» деб аталмиш ташаббусга мувофиқ Пентагоннинг шартномалари бўйича бажариладиган ишларда қатнашмаслик мажбуриятини олди. Матбуот конференциясида таъкидлаб ўтилганидек, кампаниядан кузатилган асосий мақсад Вашингтон маъмуриятининг гўё Америка олимлари ана шу милитаристик режани тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар деган гапини рад этишдан иборатдир.

ГОЛКАР ТАШКИЛОТИНИНГ ИШЧИ КЕНГАШИ

ЖАКАРТА. Индонезиядаги энг катта социал-сиёсий ташкилот — Голкар ишчи кенгашининг қатнашчилари бундан буёнги қуролланиш пойгаси ва планетанинг турли районларида давом этаётган ҳарбий можаролар хатарли эканлигини уқтириб ўтдилар. Бизнинг ташкилотимиз, деб таъкидланади кенгаш қатнашчиларининг баёнотида, Индонезиянинг амалий халқаро ҳамкорлик қилишга, ялпи тинчлик ва мустақилликка эришишга қаратилган ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлашини билдиради.

Делегатлар Ғарбнинг ривожланаётган давлатларга нисбатан манфаатпарастлик ва камситувчи чоралари кучайиб бораётганлигидан чуқур ташвиш билдирдилар. Манфаатпарастлик ва камситувчилик ёш давлатларнинг ривожланиш программаларини амалга ошириш борасидаги куч-ғайратларини мушкуллаштирибгина қолмай, шу билан бирга пировард натижада бутун жаҳон экономикасига ҳам зиён етказади, дейилади қабул қилинган баёнотда. Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларнинг миллий экономикасини ривожлантириш, уларнинг ташқи бозорга қарамлигини камайтиришгина вужудга келган аҳволни яхшилашга ёрдам беради, деб уқтирилади ҳужжатда.

• ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Тинчликни сақлаш—муқаддас бурч

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг сессиясида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилганлигининг 40 йиллигига бағишланган юбилей мажлисларида қатор мамлакатларнинг президентлари ва бош министрлари, ташқи ишлар министрлари ва махсус вакиллари сўзга чиқдилар. Нотиқлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро ҳаётдаги ролини юқори баҳоладилар, ўтган йиллар ичида ҳамжамиятнинг тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш, давримизнинг энг муҳим ва ўткир проблемаларини ҳал қилиш ишига қўшган ҳиссасини алоҳида кўрсатиб ўтдилар.

Жумладан, ядровий уруш хавфини бартараф этиш, космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ва бу пойгани ер юзида тўхтатиш, давлатларнинг ҳамкорлиги фойдасига халқаро муҳитни тубдан соғломлаштириш, кескинликнинг регионал манбаларини тугатиш, социал-иқтисодий тараққиёт вазифаларини тезроқ ҳал этиш учун коллектив куч-ғайрат сарфлаш ва замонамизнинг бошқа энг муҳим проблемалари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси қирқинчи юбилей сессиясининг диққат-марказида турди.

Умуман, ўтган қирқ йил давомида халқаро ҳамжамият тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига, инсоният фойдасига хизмат қилувчи қатор ҳужжатлар қабул қилди, XX асрнинг биринчи ярмида бўлиб ўтган жаҳон урушларининг қайтарилмаслиги учун кўп ишлар қилди.

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тузувчиларидан бири бўлган Совет Иттифоқи ушбу халқаро ташкилотнинг тинчликни сақлаб қолиш ва унинг дунё ишларига бўлган таъсирини ошириш соҳасида катта ишлар қилмоқда. Советлар мамлакати иккинчи жаҳон урушидан сўнг ўртага ташлаган юздан ортиқ тинчлик ташаббусларининг кўпчилиги айни ушбу ҳамжамиятнинг олий минбари орқали жаҳонга маълум қилинди. Ялпи ва ёппасига қуролсизланишни амалга ошириш, ҳарбий бюджетларни жиддий қисқартириш, космоснинг ҳарбийлаштирилишига йўл қўймаслик, ирқчилик ва апартеид режимларини дарҳол тугатиш, давлат терроризми сиёсатига чек қўйиш тўғрисидаги совет таклифлари шулар қаторига киради. Совет Иттифоқининг биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатмаслик мажбуриятини ўз зиммасига олганлиги ҳақидаги олижаноб қадамлари ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолари томонидан муносиб кутиб олинган эди.

Совет Иттифоқи Бош Ассамблеянинг қирқинчи юбилей сессиясига ҳам қатор таклифлар билан келди. Империалистик доираларнинг машъум «самовий урушлар» режаларига мамлакатимиз қарши қилиб қўйган «самовий тинчлик» концепцияси бунга мисолдир. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган мамлакатларнинг кўпчилиги бу кенг қамровли ташаббус бутун инсониятнинг орзу-умидларига мос бўлиб тушишини ва умумий фаровонлик манфаатлари йўлида космосни тинч ва мусаффо сақлашнинг чинакам чексиз имкониятларини очиб беришни кўрсатиб ўтдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Францияга расмий сафар қилган чоғида ўртага ташлаган ташаббуслари ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг олий анжуманида эътибор билан кутиб олинди ва катта қизиқиш уйғотди.

Т. СОЛИЕВ.

Ижодимиз, илҳомимиз — партияга ва халққа

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИГА

• *Бизнинг интервью*

Бурч ва масъулият

Республика ёзувчиларининг IX съезди муносабати билан Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Одил Ёқубов билан суҳбатлашиб, унга бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

Мухбир: Одил ака, икки съезд орасида адабиётимизда рўй берган ўзгаришлар ҳақида нималар дея оласиз?

О. Ёқубов: Ўтган беш йил давомида адабиётимизда катта ўзгаришлар бўлди, яъни бир қанча яхши асарлар яратилди. Комил Яшин, Уйғун, Зулфия, Ўлмас Умарбеков, Асқад Мухтор, Пиримқул Қодиров, Мирмуҳсин, Рамз Бобожон, Ҳамид Ғулом, Эркин Воҳидов, Саид Аҳмад, Шукрулло, Абдулла Орипов, Ўткир Ҳошимов, Темур Пўлатов, Худойберди Тўхтабоев, Шукур Холмирзаев ва бошқа кўплаб адибларимиз янги асарларини эълон қилдилар. Бир қанча етук асарларимиз рус тилида, қардош халқлар тилларида нашр этилди. Ёзувчиларимиз ҳаёт ҳодисаларини кенгроқ, чуқурроқ акс эттиришга, тасвирлашга интилмоқдалар.

Кейинги йилларда устоз шоирларимиздан Зулфия ва Уйғунга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони олий унвони берилди. Бир қатор адибларимиз орден ва медаллар билан тақдирландилар. Бу партия ва ҳукуматимиз ўзбек адабиётига катта эътибор бериб келаётганини кўрсатади.

Бунга ўхшаган қувончли воқеалар кўп. Бироқ мен бир нарсани алоҳида таъкидламоқчиман. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин республикамиз ҳаётининг барча соҳасида катта ўзгаришлар бўлди. Қаллоблик, ўғрилик, мансабпарастлик, хушомадгўйлик — жамиятимиз учун ёт бўлган барча иллатларга қарши кенг ва изчил кураш олиб борилмоқда. Ҳаётимизга софлик, ҳалоллик, адолат шаббодаси кириб келди. Ютуқларимизни ҳам, камчилик ва нуқсонларимизни ҳам очиқ-ойдин, рўйирост айтишга ўргандик.

Шу нуқтаи назардан қараганда адабиётимизда ҳам бир мунча ҳали қиёмига етмаган, ҳар жиҳатдан пухта ўйланмаган асарлар пайдо бўлганлиги аён бўлиб қолди. Бу нарса кўпроқ қаҳрамон танлашда баъзан шошма-шошарлик, эҳтиётсизлик натижасида юз берди. Бундай ҳодисалар ҳаммамиз учун бир сабоқ бўлди. Ҳаёт ҳодисаларини қаламга олишдан олдин чуқур, атрофлича таҳлил қилишимиз, асарларимизга қаҳрамон бўладиган шахсларнинг ҳаётини, фаолиятини мукаммал ўрганишимиз лозимлиги яна бир бор таъкидланди. Бу қўлига қалам олган ҳар бир ижодкорнинг эсидан чиқмаслиги керак.

Мухбир: Ёшлар ижоди ҳақида фикрингизни билмоқчи эдик.

О. Ёқубов: Икки съезд орасидаги даврда адабиётимизга кўплаб талантли ёшлар кириб келдилар. Умуман, адабиётимизнинг навқирон авлоди яхши, актив ишламоқда. Улар шеъриятда ҳам, насрда ҳам бақувват асарлар яратмоқдалар. Мурод Муҳаммад Дўст, Эркин Аъзамов, Хайриддин Султонов, Усмон Азимов, Хуршид Даврон, Шавкат Раҳмон, Тоғай Мурод ва бошқа кўплаб истеъдодли ёшлар яратган ҳикоя, шеър, достон ва қиссалар ўқувчиларга манзур бўлмоқда. Шуни таъкидлашни истардимки, кейинги йилларда ҳикоячиликда асосан ёшлар ишламоқдалар. Тўғри, ёзилаётган ҳикояларнинг ҳаммасини бир хилда, деб бўлмайди. Бироқ ўша изланишларнинг ўзи кишини қувонтиради.

Мухбир: шу ўринда ёшларга доир яна бир савол: навқирон авлодга тилак ва истакларингиз?

О.Ёқубов: Аввало кўпроқ ўқишни маслаҳат бераман. Аммо энг асосий нарса — бу меҳнат. Меҳнат қилишдан эринмаслик керак. Ёзилган нарсани қайта-қайта ўқиш, таҳрир қилиш, дўстлар билан фикрлашиш — қисқаси, ишни ҳар жиҳатдан пухта қилиш зарур. Бу борада устозларимизнинг фаолияти ўрнак бўлиши мумкин.

Яна бир тилагим — ёшлар ҳаётимизда бўлаётган улуғвор ишларга теран кўз билан, тиниқ фикр билан қарашлари керак. Халқимиз бажараётган катта ишлар ҳақида ёзишлари лозим. Демоқчиманки, ёшлар актив бўлсинлар, рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга дадил муносабат билдирсинлар. Бошқача айтганда гражданлик ва публицистик пафос билан суғорилган очерклар, мақолалар ёзишга ҳам ёшларимиз эътибор беришлари керак. Тўғриси, ёш ижодкорлар орасида бундай оператив жанрга менсимай қаровчилар ҳам бор. Ҳолбуки, баъзи саёз шеър ёки ҳикоядан кўра яхши, қалб қўри тўкиб ёзилган очерк ёки публицистик мақола кўпроқ ўқилади. Халққа фойдаси ҳам кўпроқ бўлади. Бу борада ҳам устоз адиблардан, рус ёзувчи ва шоирларидан ўрнак олишимиз даркор.

Мухбир: Ҳозир қандай янги асар устида ишлаяпсиз?

О. Ёқубов: Айни кунларда пахтакорлар ҳаётидан ҳикоя қилувчи роман устида иш олиб бормоқдаман. Уни ҳозирча «Оққушлар қисмати» деб номлаганман.

Мухбир: Ёзувчиларимиз олдида турган вазифалар ҳақида гапирсангиз.

О. Ёқубов: Адибларимизнинг вазифаси кўп ва масъулиятли. Партия совет кишилари олдига қўйган барча вазифалар ёзувчиларга ҳам бевосита тегишли. Мен фақат бир нарсани эслатмоқчиман. Адиб қайси мавзуда, қайси касб эгаси ҳақида ёзмасин, аввало одамларнинг ахлоқий-маънавий дунёсини очиб бериши керак. Кўпинча биронбир актуал мавзу олинади-ю, енгил-елпи асарлар яратилади. Модомики, адабиёт инсоншунослик экан, демак, ҳар бир асарда аввало инсон, унинг ахлоқи, маънавий дунёси, психологияси тасвирланиши керак.

Келажак!

МИРМУҲСИН,
«Гулистон» журналининг бош редактори, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

Астрономия фани миллион, балки миллиард йиллар аввал сўниб, йўқолган юлдузлар нури ҳамон келиб турганини, коинотда янги юлдузлар пайдо бўла ётганини айтади. Ҳа, коинот беҳудуд ва абадул-абад, вақт ўтувчан..

Ёш ўтаберган сари киши авлод ҳақида ўйламай иложи йўқ, бу ҳам инсоний ва олижаноб фазилатдирки, яхши аждодлар шундай қилган. Бизнинг авлод, яъни олтмишбойлар юлдузлар нурига кўп тикилдик — классиклар ва оқсоқолларни жондан эъзозладик, белимизни қамиш билан боғлаб, хизмат қилдик. Яна шундай қилаберамиз, бу ҳам бизга яхши мерос ва ғоятда инсоний фазилатдир.

Аммо, Келажак (атай катта ҳарф билан ёздим), — адабиётимиз келажаги ҳақида ўйламаслик, қайғурмаслик, янгича тил билан айтганда эстафетани олаётган забардаст авлодга ҳозирдан бошлаб қўлдан келганча меҳрибонлик қилмаслик — кечирилмас гуноҳ!

Укаларимиз ёки фарзандларимизни оғирликларда, дардда чиниқсин деб тамоман эътиборсиз ташлаб қўйиш тўғри эмас! Ҳамма ёшлигида бир йўлиқадиган қизамиқ дарди ҳам фарзандларимизни қанча қийнайди. Бундай чоқда она ёлғиз ташлаб кетмайди. Келажак адабий авлод ўз ўзидан яралмайди, биз укаларимиз ёки фарзанд ёшидаги кичик қаламкашларимиз билан маҳорат масаласида, зарурат туғилса бошқа ҳамма масалаларда ҳам гаплашмасак, ҳар бир ёш қаламкашга хос феъълий ожизлик — тўсиқларини енгиб, саботу чидам билан иш тутмасак келажакда катта адибларга эга бўлиш умиди пучга чиқади. Қудратсиз, шаъншавкатсиз, номи маҳалладан нари ўтмайдиган адабиёт бўлиб қоламиз. Бу кимга керак?!

Биз ҳозир соғлом ва қудратли ёш адабиётга эгамиз. Жуда кўп ажойиб асарлар бундан далолат бериб турибди. Ёш бўлишликларига қарамай, халқимиз учун яхши асарлар яратиб бериб, ҳурмат қозонган, оғалардан баъзан ўзиб кетаётган қаламкашлар бор, бизлар бу билан ҳаққоний фахр этамиз! Ука муваффақиятидан қувонмайдиган ака шундай тор юракни юлиб ташлаши керак! Киши, яъни ака-ю боболар ўз қудратига ишонса ёшлар муваффақиятидан қувонади, фахр этади, бу табиат қонунидир! Катта-ю кичик шу адабиётни севиб, хизмат қилмоқда-ми, кам бўлмайди. Бу, муқаддас муҳаббатдир. Мурғак ёшлар ҳар кимсага, яъни, ҳар ширинсухан кимсага эмас, кучли устозга, маҳоратга, адиб ва шоирга, ўз услуби, борингки, ўз мактабини ярата олган қалам соҳиби атрофига тўпланиши керак. Бу жуда муҳим гап. Бундай соҳиби қалам бутун адабиётимиз бахти бўла олур!

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин — талант бу ноёбдир, уни чидаму сабот билан доимий суратда тарбиялашимиз керак, деган эди.

Камина, келажакка ғоятда ишонаман, талантли авлод бор, ажойиб китоблар, ўлмас асарлар яратилишига ишончим комил. Гарчи ижоду журнал ишлари билан қаттиқ бандман, табиатимда илжаяберишлик йўқ, шундай бўлганим билан, қалбим ғоятда иссиқ, ёш талантли укаларимизни бошқалардан кўра ҳам яхши кўришим, бошқалардан кўра ҳам кўпроқ ўйлашим дўстларимга маълум. Келажак эгалари, келгусининг буюк адибларига салом! Доимо омон бўлинглар!

ИЖОДИЙ МУЛОҚОТ.

СУРАТДА: ўзбек ёзувчилари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин ва Раҳмат Файзий атоқли рус ёзувчиси Сергей Михалков билан.

• Съезддан — съездгача

Якун ва режалар

Республика ёзувчиларининг анжумани муносабати билан «Тошкент оқшоми» мухбири бир қатор ўзбек шоирлари билан учрашиб, уларнинг дил сўзларини, ижодкорларимиз амалга ошираётган ишлар, ижодий режалар ҳақида суҳбатлашди. Қуйида ана шу суҳбатни оқшомхонлар эътиборига ҳавола этмоқдамиз.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати.

— Ёзувчиларимизнинг навбатдаги съезди арафасида ўтган беш йилликда адабиётимизда амалга оширилган ишларни бир сарҳисоб қилиш жуда ҳам муҳимдир. Адабиётимиз ривожига муносиб ҳисса бўлиб қўшилган мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Энг муҳими ўтган беш йиллик даврида адабиётимиз янги-янги хилма-хил, сермазмун асарлар билан бойиди.

Ютуқлар билан бирга камчиликлар ҳам бўлди, албатта Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари бугунги кунда ёзувчиларимиз олдига юксак ижодий фаоллик уфқларини кенг очиб берди. Республикада партиявийликнинг ленинча нормаларини мустаҳкамлаш учун муросасиз, принципиал кураш олиб борилмоқда.

Шу ўринда мен янги ижодий авлоднинг юксак коммунистик ғоялар руҳида тарбиялашни муҳим деб билардим. Съездимизнинг ягона мақсад-йўналиши ҳам адабиётимизни ривожлантириш, ғоявий мағзи тўқ асарлар яратишга ёзувчиларимизни илҳомлантиришдир.

Омон МАТЖОН,
«Ёшлик» журналининг бош редактори, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

— Съездлар оралиғида «Сени яхши кўраман» китобим икки марта нашр этилди. Шунингдек, «Дарахтлар ва гиёҳлар» тўпламини яхши китобларимдан биттаси деб биламан. Бу мажмуа Ёзувчилар союзининг Ҳамид Олимжон номидаги мукофотига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг йўлланмаси билан Мирзачўлга бориб шу мавзуда «Чўлдагилар» достон-хроникасини ёздим. Бу достон ҳам чоп этилиб, яхши баҳо олди. Айни пайтда «Гаплашадиган вақтлар» китобим нашрга тайёрланмоқда. Бу тўплам янги шеърлар ва «Гаплашадиган вақтлар» номли шеърий қиссадан ташкил топган.

Съезддан—съездгача бўлган даврда ёшларимиз учун энг яхши воқеалардан бири «Ёшлик» журналининг ташкил қилиниши бўлди. Доимий редколлегия аъзоси сифатида ҳам мен журналга қарашиб келдим. Эндиги масала —шу кунда мана шу журналнинг безак материалларини бутунлай янгича қилиб, уни ҳамиша янгилик ташувчи, кучли журналга айлантиришдан иборат. Айни пайтда шулар устида иш олиб боряпмиз.

Съезд олдимизга янаги беш йилликларда бажариладиган ишларни, вазифаларни қўяди. Журналга ўқувчилар, студент-ёшлар ҳаёти, интилишларига кенг ўрин берилади. Санъат, спорт ҳақида янги-янги рубрикалар остида ранг-баранг материаллар бериб борамиз. Бир сўз билан айтганда журнал бундан кейин ҳам ёшларимизни ғоявий жиҳатдан чиниқтириб боришни ўзининг тарихий бурчи деб билади.

Ойдин ҲОЖИЕВА,
«Гулхан» журналининг бош редактори, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

— Ўзбекистон ёзувчиларининг навбатдаги съезди ҳар бир адиб, шоир, олим учун сарҳисоб кунларидир. Бу улкан ижодий анжуман арафасида мен катта адабий оилага ўз теран сўзи, нафис овози, рангин мавзулари билан тўла ҳуқуқли аъзо бўлган навқирон шоирларни қутлагим келади: Қутлибека Раҳимбоева, Мақсуда Эргашева, Муҳтарама Улуғова, Уллибиби Отаеваларнинг сўзи ёрқинлиги, самимияти билан дилларни қувонтирди.

Зулфия Мўминованинг қизғалдоқдай ловуллаб турган, жонли манзаралар яратаётган шеърларини алоҳида таъкидламоқни истайман. Шарифа Салимова, Бибисора Туробова, Дилбар Ҳамзахўжаева сингари шеъриятга фидойи қалбларнинг яна ҳам фаолроқ ишлашлари кераклигини айтсам ўринли бўлар.

Ўзимга келсак, «Хушхабар», «Мушфиқ онажон», рус тилида «Жаворонок» шеърий тўпламларим нашр этилди. «Бўзтўргай», «Болалик достони» асарларим китобхонга ҳавола бўлди. Кимгадир маъқул келгандир, ким эса «сеҳрбозлик йўқ» деб қўйгандир. Ҳар икки ҳолда ҳам яхши, масъулият сезасан, бурчингни кенгроқ тушунасан. «Молодая гвардия» нашриётида «Урюковая косточка» («Қантак ўрик донаси») китобчам бугун-эрта мухлислар қўлига тегади. Бу эса рус шеърхонлари, нозиктаъб ихлосмандлар олдидаги синовдан қандай ўтар экан! Шуни ўйлайман.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ҳар бир онгли гражданда у қайси касбда бўлмасин, ижтимоий активликни, онглиликни, фидоийликни, бурч масъулиятини оширди, қалбимиз, зеҳнимизда, сўзимизда ҳаётбахш шабада бўлиб эсди. Бу шабадалар эътиқодимиз софлигида, курашчан сўзимизда, совет ёзувчисининг гражданлик мавқеида акс этса, дейман.

Қўш қанот

Ўткир ҲОШИМОВ,
«Шарқ юлдузи» журналининг бош редактори, Ўзбекистон Ленин комсомоли ва Ойбек мукофотларининг лауреати.

Яхши асар — эзгуликнинг гўзал ва мағрур қушидир. Бу қуш чегара билмайди, эллару-юртлар устида эркин парвоз қилиб, одамларнинг қалбига яхшилик уруғини сепади. Бу қушнинг икки қаноти бирбирига ҳамиша мутаносиб, бир-бири билан жон томири ила боғлиқ. Битта қанотининг номи — юксак ғоявийлик, битта қанотининг номи — юксак бадиийлик. Ёзувчи ҳарчанд маҳоратли бўлмасин, асарини ҳарчанд қуйиб-ёниб ёзмасин, халқнинг, Ватаннинг қувончи-ю ташвишларига ошно бўлмаса, айтадиган гапининг тайини бўлмаса, китобхон уни ҳазм қилолмайди. Айни пайтда, адиб асарида ҳарчанд катта ғояларни кўтариб чиқмасин, «долзарб мавзуда қалам тебратяпман», деб ҳарчанд даъво қилмасин, ўша муҳим ғояни ўз қалбининг дардига айлантира олмаса, бунақа китобни ҳам ўқувчи қабул қилмайди. Яхши асар —эзгуликнинг шундай гўзал ва мағрур қушидирки, бу қушнинг ҳар иккала қаноти ҳам мутаносиб, ҳам бақувват бўлиши шарт. Агар шу қанотлардан биттаси майиброқ (айтайлик қисқароқ) бўлса, қуш узоққа учолмайди. Аслида талант дегани мана шу!

Бугун Советлар диёри КПССнинг XXVII съездига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Биз босиб ўтган йўлларимизга якун ясаймиз. Янги режаларни белгилаб оламиз. Ўзбекистон ёзувчиларининг IX съезди ҳам худди шунақа. Йўлимизнинг давомини белгилайдиган бекат.

Бундан йигирма йиллар аввал устоз адибларимиздан бири «яқин келажакда ўзбек совет адабиёти жаҳоншумул адабиёт бўлади» деб башорат қилган эди. Назаримда шу ният амалга ошаётганга ўхшайди. Сўнгги беш йиллик ўзбек адиблари яратган романлар, достонлар, пьесалар, киносценарийлар жаҳон миқёсида обрў топди. Энг қувончлиси шундаки, бугунги кунда 70-80 ёшни қоралаб қолган ҳурматли оқсоқолларимиз қаторида ҳозир ҳаммамизга устоз бўлиб қолган қатор ёзувчи ва шоирлар, қолаверса ўз тенгдошларим, янаям қолаверса адабиётга сўнгги ўн-ўн беш йил орасида кириб келган истеъдодли ёшларнинг овози Иттифоқ миқёсида, ҳатто қатор чет эл мамлакатларида баралла жаранглаётганидан фахрланаман.

Яна бир нарсани алоҳида таъкидлагим келади. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми муҳим бир нарсани ижодкорларга яна бир марта эслатиб қўйди: талант халқ мулки, уни халқ манфаатига ишлатиш керак. Оқни қора, қорани оқ деб ёзишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Ёзувчи халқ дилининг таржимони экан, партиямизнинг энг истеъдодли кўмакчиси экан, у ҳамиша рост ёзиши шарт! Ижодкорнинг гражданлик позицияси аниқ, изчил бўлсин. Ҳазрат Алишер Навоий бундан 500 йил илгари айтиб қўйган: «Одами эрсанг демаким — одами, аникимки — йўқ халқ ғамидин ғами...»

Модомики, партиямиз бизга актив гражданлик позициясида туришни тайинлаётган экан, биз учун бундан ортиқ ишонч бўлмайди. Ўзбек совет адибларининг кейинги беш йил мобайнида яратган асарларининг жуда кўпида худди шу позиция, ғоявий баркамоллик билан бадиий мукаммаллик жон томири ила боғланиб, қўш қанотга айланганидан қувонаман.

Бир қаламкаш сифатида ўзим ҳам иккита энг холис ҳакам — Китобхон ва Вақт ҳакамидан имтиҳонидан омон-эсон ўтишга доим уринаман. Назаримда, сўнгги беш йил мобайнида ўзимни озми-кўпми қаноатлантирадиган иккита йирикроқ асар ёздим шекилли. «Дунёнинг ишлари» ўзбек тилида икки марта, рус тилида (Москвада) бир марта нашр этилди.

«Икки эшик ораси» романи КПСС XXVII съездига бағишланган. Романда ўзбек халқининг қарийб қирқ йиллик ҳаёти акс эттирилган. Роман «Шарқ юлдузи» журналида эълон қилиняпти. Асарда ҳар қандай мушкул вазиятда ҳам ўзининг коммунистик эътиқодига, инсонлигига содиқ қолган одамларнинг мураккаб ва шарафли қисмати тасвирланган.

Модомики, яхши асар — эзгуликнинг гўзал ва мағрур қуши экан, модомики бу қуш, элларуюртларга яхшилик уруғини сочар экан, шу қушнинг қўшалоқ қанотти ҳамиша баркамол бўлишини, бақувват бўлишини тилайман.

СУРАТДА: суҳбат мавзуи — ижодий режалар.

ИЛМ-ФАН ОФАТГА ҚАРШИ

Яқинда Тожикистонда бўлган зилзила Асов ер бағрининг макрини яна бир карра кўрсатди. Ҳамиша бўлиб келганидек, шу қийин дамларда бутун мамлакат жабр кўрган районларнинг аҳолисига ёрдам берабошлади. Табиий офат оқибатлари тез тугатилмоқда. Лекин бундай фалокатларни қандай қилиб олдини олиш, прогнозлар аниқлигини ошириш, бино ва иншоотларни зилзилаларга бардош бера оладиган, янада пишиқ қилиш масалалари такрор-такрор кўндаланг бўлмоқда. ТАСС мухбирлари, мамлакат олимлари ва мутахассисларининг мана шу соҳада олиб бораётган изланишлари тўғрисида хабар қиладилар.

«Барс» тоққа чиқиб бормоқда

Ғарбий Тянь-Шань этакларидаги Хусмон поселкаси яқинида сейсмик маълумотларни комплекс кузатиш ва ишлаб чиқиш автомат системаси ишлай бошлади. У мамлакатда илк бор тузилган ва Ўзбекистоннинг бутун территориясини ўз ичига олувчи катта автомат регионал сейсмография («Барс») туташ тармоғига киритилди.

Сезгир приборлар ер бағрининг ҳолатига туну-кун қулоқ солиб туради. Ер бағри бир кунда юзлаб марта дириллайди. Одатда ҳатто кишилар ҳам сезмайдиган бу тебранишларни сейсмографларгина қайд этади. Еросги энергиясининг камдан-кам бўлсада, лекин даҳшатли куч бўшатишларини олдиндан кўриш учун ана шу тебранишларни билиш зарур.

Зилзила даракчиларини излаш ва уларни прогноз қилиш илмий асосланган методини яратиш — Ўзбекистон Фанлар академияси сейсмология институтининг асосий тематик программасидир. Олимлар ерости офати кучлари активлашишига йўлдош баъзи қонуниятларни — ерости суви химиявий таркибининг ўзгариши ва магнит майдони силжишини, ер пўстлоғида зўриқишлар ўсишини аниқладилар. Лекин ҳар бир конкрет ҳолда шу умумий аломатлар ҳар-хил намойиш бўлади. Шунинг учун ҳам ҳозир гап маълумотларни миқдорий тўплаш ва уларни илмий системалаш тўғрисида бораёттир.

Шундай маълумотларни ҳар куни, ҳар соатда йиғиб турувчи «Барс» системаси ана шу мақсадларга хизмат қилади.

Бундай информация тўплашнинг назарий аҳамиятидан бошқа томонлари ҳам бор. У сейсмологларга қурувчилар ишлатадиган сейсмик районлаш схемаларини муттасил такомиллаштириб боришга, сейсмик қурилиш соҳасида илмий асосланган тавсиялар айтишга имконият беради.

А. БАРАНОВ,
ТАСС мухбири.

Посёлканинг зилзилабардош уйлари

Туркманистон Шарқидаги Зеид сув омборининг қурувчилари ғалати уйларда ҳовли тўйлари қилдилар. Тез-тез зилзила бўлиб турадиган зонада қад кўтарган ёш посёлка иморатлари шундай материалдан қурилганки, Қорақум қуми унинг асосий компоненти ҳисобланади. Марий область Захмет посёлкасидаги завод қумдан қурилиш конструкцияларини ишлаб чиқармоқда. Туркманистон ССР Госстройи зилзилабардош қурилишлар илмий-тадқиқот институтининг олимлари газобетон деб аталмиш шу бинокорлик материалини тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқдилар.

— Қурувчиларни 9 балли зилзилаларга бардош бера оладиган уйлар қуришга ярокли енгил материаллар ва конструкциялар билан таъминлаш институтнинг асосий вазифаларидан биридир, — дейди институт директори К. Чошиев.

Қорақум қуми ўзининг физик хоссалари жиҳатидан анъанавий технологияга мувофиқ бетон тайёрлашга ярамайди. Олимлар кўп ишлаш натижасида шундай қумдан бинокорлик материали яратиш рецептини топа билдилар. Газобетондан ишланган қурилиш конструкциялари одатдаги конструкциялардан икки баравар енгил. Уларни ясаш учун қимматбаҳо цемент талаб қилинмайди, улардан қурилган уйлар зилзилага бардош бера олади. Янги материалнинг яна битта бебаҳо хоссаси бор — иссиқ изоляция сифати юқори: Қорақумдаги жазирама туш пайтида ҳам бино ичи салқин бўлиб туради.

А. РИБАК,
ТАСС мухбири
Ашхобод.

ТУРНИРДАГИ ЯНГИЛИК

«Тошкент тонги» Бутуниттифоқ аёллар турнири статистика мухлисларида катта таассурот қолдирмоқда. Улар мусобақа давомида кутилмаган натижаларнинг гувоҳи бўлмоқдалар. Турнир якунланишига тўрт тур қолган бўлсада, аммо мусобақанинг уч иштирокчиси ҳали мағлубият нималигини билмайди.

Турнирда Елена Мартьянова ва Татьяна Моржаедовалар энг кўп 8 мартадан дуранг ўйнашган. Навбатдаги ўн биринчи турда ҳам Елена Мартьянова Озода Аҳмедова, билан Нижний тагиллик Татьяна Моржаедова эса харьковлик Алла Хоруженко билан дурангга имзо чекишди. О. Аҳмедова ва В. Савельевалар ҳисобида еттитадан, А. Хоруженко ва свердловсклик Татьяна Тетериналар ҳисобида эса олтитадан дуранг натижалари қайд этилган.

Турнирда Зоя Садовская энг кўп ғалабани қўлга киритган —тўрт марта. Ольга Садовская, А. Хоруженко ва Нина Янковскаялар — уч мартадан, О. Аҳмедова, О. Беляева, Е. Мартьянова, Т. Моржаедова, Т. Огородникова, В. Савельева, Т. Тетериналар — икки мартадан ғалаба қозонишган.

Статистика мухлислари ўн бир турдан кейин турнирнинг тўққиз қатнашчисини ғолибликка асосий даъвогар деб ҳисобламоқдалар.

Шундай қилиб, ўн бир турдан кейин А. Хоруженко — 6 (тўққиз ўйинда), Е. Мартьянова ва Т. Моржаедовалар— 6 тадан (10 та ўйинда), Н. Янковская — 5,5 (тўққиз ўйиндан), О. Аҳмедова, В. Савельева ва З. Садовская —5,5 тадан (ўн ўйинда), О. Беляева ва Т. Огородникова—4,5 тадан (ўн ўйинда), Г. Норбекова —4 (ўн ўйинда), З. Увачан — 3 (ўн ўйинда), Л. Петрова — 1,5 (тўққиз ўйинда) очко тўплаб, олдинда боришмоқда.

Б. КАНИШЧИКЕР,
мусобақанинг бош судьяси, халқаро классдаги судья.

ҲУШЁРЛИК—ҲАЁТИМИЗ ТАРЗИ

• АДАБИЁТ ИЧКИЛИКБОЗЛИККА ҚАРШИ КУРАШДА

Халқ қўшиқлари фош этади

Халқимиз қалбининг нозик ҳиссиётлари тўлқини бўлмиш қўшиқлар бебаҳо хазинадир. Мисраларга айланган қанотли орзулар, гўзал ташбеҳларга йўғрилган камалак жилолари асрлар бўйи тилдан тушмай келди. Улуғ Октябрь инқилоби бахш этган мунаввар ҳаёт халқ қўшиқларида янги мотивлар яратилишига сабаб бўлди. Чечан қўшиқчиларимиз социалистик турмушимизга соя солиб турган ичкиликбозлик, дангасалик, порахўрлик, безорилик каби ярамас иллатларни фош қилувчи аччиқ сатирага бой қўшиқлар тўқидилар. Айниқса, инсон саломатлигини, маънавий қиёфасини хароб қилувчи ярамас одат — ичкиликка ружу қўйиш халқ қўшиқларида қаттиқ қораланади.

1983 йилда нашр этилган «Совет даври халқ қўшиқлари» тўпламининг «Дангасага ош ёқар» номли қисмида ҳаётимизда учрайдиган турли иллатлар қатори ичкиликбозлик ҳам ўткир сатира остига олинади.

Тўртликларнинг бирида ичкиликка муккасидан кетган вафосиз эр дардида навниҳол орзулари хазон бўлган бахтсиз аёлнинг юракни титратувчи нидоси янграйди. Ичкиликнинг чигал тўрига илинган оиладан файз кетади. Топган-тутганини, оиланинг бор бисотини ароққа сарфлаган нодон эркак рўзғорини хароб қилаётганини сезмай, тубанлик жарлигига қулайди:

Менинг ёрим маст бўлди,
Токчадан тушди қутим.
Ичкиликнинг дастидан,
Қирилди қўри-қутим.

Бечора аёл! Нариги ҳовлида шўх кулгу эшитиляпти. Ён қўшнилари кичкинтойининг туғилган кунини нишонлашяпти бугун. Унинг эридан эса ҳамон дарак йўқ. Бири-биридан ширин болалар «дадам қачон келади» деб тинмай сўрашлари, эшик тиқ этса, «ана келдилар!» деб ташқарига югуришлари муштипар онанинг юрагини эзади. Ароқхўр эса ўтган-кетгандан дакки еб, гандираклаб келяпти:

Уйда ёри кутади,
Эрим қачон келар деб.
Ароқхўр шўринг қурғур,
Юрар санқиб, дакки еб.

Фарзандларининг жовдираган нигоҳини «кўрмай», қуни-қўшни, маҳалланинг насиҳатларини «эшитмай», болалар табассумидан кўра бир култум кайфини афзал билган кимсадан оила ҳам, жамоа ҳам юз ўгиради:

Томда қуритдим майиз,
Болалар менга азиз.
Болалар қўрқади, йўқол,
Пиянista, бетамиз!

Сатирик қўшиқларнинг аёвсиз тиғи ичкилик йўлида нафақат шахсий, балки давлат, халқ мулкига чанг солишдан қайтмайдиган қаллобларнинг кирдикорларини фош қилади.

АРАҚХЎР: Ичаверибман, ичаверибман, умрим увол ўтганини сезмай қолибман.

АРАҚ: Бошинг гирр айланяпти, сезяпман. Мени ҳам ичсанг умуман айланмай қўясан.

АРАҚХЎР ОТА: Шуни ҳам ичай, эртага албатта дўхтирга бораман.

Ш. СУБҲОНОВ расмлари

Ичкиликка қул бўлган, ишламасдан «тинч ётиб тишлайдиган», «колхоз молини бозорда пуллаб, маишат қиладиган» айрим раҳбарлар ҳам тартибга чақирилади:

Колхозда баъзи котиб,
Норма олар тек ётиб,
Колхоз молидан олиб,
Ичар бозорда сотиб.

Халқимизнинг «ваъда вафоси билан» деган ажойиб ҳикмати бор. Лафзи ҳалол одамларни халқ бошига кўтаради. Аммо тили бошқа, дили бошқа одамлар ҳам йўқ эмас. Мажлисларда ичкиликнинг зарари ҳақида оғиз кўпиртириб, хушёрликни тарғиб қиладиган айрим кимсалар пана-панада қиттак-қиттакни канда қилмайдилар. Халқ қўшиқларида бундай «ваъзхон»ларнинг «айбгинаси» уларнинг ўз тилидан баён этилади:

Мажлисда ичкиликка,
Қарши сўзга чиқаман,
Ишга келиш-кетишда,
Тортинмасдан ичаман.

Тўпламда ичкилик туфайли кўпчиликдан ажралган юзи қораларни қаттиқ танқид қилувчи сюжетли қўшиқлар ҳам мавжуд. «Мастлар ҳақида» номли қўшиқ тўрт банддан иборат. «Кўринг» радифли бу қўшиқда «ҳаётида доим ичкилик йўлдош» бўлган йигитларнинг аянчли қиёфаси очиб ташланади:

Ичиб, олса ёнига йўлдошини,
Ҳар томонга соллантирар бошини,
Кўринган жувонга қоқар қошини,
Балчиққа булғаниб ётишин кўринг.
Баъзи бировлари ушлашиб қўлини,
Тополмай овора бўларлар йўлини,
Баъзиси билмайди ўнг билан сўлини,
Бемаза гапларни айтишин кўринг.

Ичкиликка муккасидан кетган йигит умрининг энг гўзал дамларини хазон қилаётганини ўйламайди. Боласини тиззасига олиб эркалаш ёки эл-юрт хизматида бўлиш ўрнига кўчада йўл топмай тентираб, ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини олиб юриш энг оғир фожеадир.

Халқ доим буюк оптимистдир. У ичкиликка берилган кимсаларни кўпчилик бўлиб тўғри йўлга солиш мумкинлигига ишонади. Қўшиқлардан бирида аввал ичкилик туфайли «ҳамманинг жонига тегиб», «қоронғи, тор кўчаларда маст бўлиб йиқилиб ётадиган», афтидан болалар ҳам «кийикдай ҳуркадиган» бир одамнинг кўзи очилиши, «номаъқул ишларидан» воз кечиши ҳикоя қилинади. Қўшиқ бир култум касофати туфайли «муҳаббатига чигал тушган» аёл тилидан куйланади. Оила ташвишлари билан сариқ чақалик иши бўлмаган эр ҳар куни саёқ улфатлари билан «юзта-юзта» қилиб, кайфи тароқ ҳолда кириб келади. Эшикка кўз тикиб, хавотир олиб ўтирган оила аъзоларининг меҳрибончилигига бақириқ ва сўкиниш билан жавоб қайтаради:

Кўчадан келар чақириб,
Ўлдингми деб бақириб,
Болалар қўрқишади,
Кийикдай ҳуркишади.

Ҳаётига осойишталик, рўзғорига файз қайтган жувоннинг қувончи чексиз. Ичкилик балосидан халос бўлган хонадондан самимий суҳбат, шўх табассум аримайди:

Кўзим ёришди анча,
Айланай кўпчиликдан.
Топганини ичарди,
Қутулдик йўқчиликдан.

Халқимиз ўз қўшиқларида дилида бор гапларини тўкиб солган: тотли турмушга рахна соладиган оғудан воз кечган маъқул эмасми? Кўча-кўйда маст-аласт юриб, эл олдида шарманда бўлгандан кўра ақлли ва одобли фарзандлар ўстириб, орзу-ҳавас кўрган маъқул эмасми? Ароқхўр ота болаларига, қолаверса барча ёшларга нимаси билан ибрат бўлади? Кунора ичкилик жанжали-ю, асабни бузувчи кўнгил хираликларини кўраверib кўникиб кетадиган гўдаклар умрнинг илк бўсағасидаёқ ҳам маънавий, ҳам жисмоний мажруҳ бўлиб қолишади-ку? Шунинг учун ҳам халқ қўшиқлари ичкиликка берилишни танқид қилибгина қолмасдан, бундай ярамас одатдан тезроқ воз кечишни талаб қилади. Тубанликка юз тутган кимсаларнинг кўзини очишга, уларни қуёш, ер, осмон ва инсондан иборат мўъжизалар қучоғига қайтишга ундайди.

М. ЖЎРАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти илмий ходими.

СПОРТЧИЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Интилиш самараси

Округ офицерлар уйида ўтаётган «Тошкент тонги-85» Бутуниттифоқ аёллар турнирида баҳслар қизғин бўлаяпти. Бу турнирда унинг энг ёш иштирокчиси чирчиқлик мактаб ўқувчиси Гавҳар Норбекова яхши натижалар кўрсатиб, мухлислар олқишини қозонмоқда. Бугун Гавҳар «Оқшом» меҳмони.

Гавҳар нозиккина, ўрта бўйли, қорачадан келган қиз. Баҳс давомида уни зимдан кузатар экансиз, ундаги шашкага бўлган интилиш, қизиқиш ва ихлосни кўриб ҳам ҳайратланасиз, ҳам хурсанд бўласиз. Шунинг учун ҳайратланасизки, у тажрибали рақибаларининг ҳам қалтис ҳужумларини ҳаяжонланмасдан топқирлик билан бартараф этади. Асло саросимага тушмайди. Зеро, бундай пайтларда баъзан моҳир спортчилар ҳам бунинг уддасидан чиқа олмайдилар. Шунинг учун хурсанд бўласизки, бу 14 ёшли шашкачи тимсолида келгусида республикамиз шарафини ҳимоя қиладиган спортчи етишиб чиқаётганидан қувонасиз.

Гавҳар Норбекова илк бор аёллар ўртасида шашка турнири ўтказилган Чирчиқ шаҳрилик. Гавҳарнинг укаси Дониёр ҳам шашкага ихлос қўйган. У Чирчиқ шаҳридаги 8-мактабнинг 2-синфида ўқийди. Шу спорт тури бўйича 1 разрядга эга.

Чирчиқдаги 8-махсус мактабнинг 8-синфида таълим олаётган Гавҳарнинг спорт ҳаётида бу турнир биринчи йирик мусобақа эмас. У дастлаб 1983 йилда «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг марказий Совети биринчилигида иштирок этиб, учинчи ўринни эгаллаб, мастерликка номзод нормативини бажарган эди. Бу йил Гавҳар учун омадли йил бўлди. У қизлар ўртасида 1985 йил республика чемпиони унвонини қўлга киритди. Шунингдек, шу йилнинг ўзида қизлар ўртасида Ўрта Осиё ва Қозоғистон шаҳарлари ўртасида бўлиб ўтган мусобақада ғолиб чиққан Чирчиқ шаҳри командаси сафида қатнашиб, бу республикалар чемпиони ҳам бўлди. У тўққиз имкониятдан 7,5 очко тўплаб, ўз командаси ғалабасига муносиб ҳисса қўшди.

Г. Норбекова СССР спорт мастери Ю. Бобохоновнинг шогирдидир. Ёш бўлишига қарамай бу тажрибали мураббий бир қатор спортчиларга устозлик қилмоқда. Улар орасида Оксана Мухортова, Маҳамбет Абдураҳмонов каби СССР спорт мастерлари, саккиз мастерликка номзод, тўрт 1 разрядли спортчилар бор.

— Юрий Иванович Бобохонов,— дейди Гавҳар,— жуда меҳрибон ва билимдон устоз. Ҳамма болалар уни жуда яхши кўради. У доимо бизга ғамхўрлик қилади. Ғалабаларимизда ҳам, енгилганимизда ҳам бизга шерик бўлади.

Турнирда Гавҳар Норбекова яхши ўйин кўрсатди. У баҳслар пайтида ҳар бир юришни ўйлаб юради, кутилмаган, ўзига хос янги комбинацияларни амалга оширади. Гавҳар қийин вазиятларда ҳам эсанкирамайди. Унинг ўйинларига мутахассис ва мухлислар яхши баҳо бермоқдалар. Биз бугун Флюра Ҳасанова, Оксана Мухортова каби таниқли спортчилар етишиб чиққан Чирчиқда яна бир «юлдуз» пайдо бўлди десак янглишмаймиз.

С. ЭРГАШЕВ,
Ҳ. ЮНУСОВ.

СУРАТДА: Г. Норбекова (чапда) минсклик шашкачи З. Садовская билан баҳслашмоқда. Унинг ёнида тренери Ю. Бобохонов.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —29/Х да **Дилором** 30/Х да **Севги ҳақида афсона.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —29/Хда **Куёв,** 30/Х да **Ғийбат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —29/Х да **Хизматингизга тайёрмиз** (19.30), 30/Х да **Узилган торлар.**

кино

28, 29 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КЕЛИБ АЙТГАНЛАРИМ» — **Санъат саройи** (10.30, 12, 14, 16, 18, 20; телефонлар: 44-21-34, 44-21-44, 44-21-74), **Чайка** (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), **Ватан** (тоқ соатларда), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«СЕВГИ МАВСУМИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (тоқ соатларда, телефон 78-47-25).

«КЕЛИНЛАР ШАҲРИ» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ДЕЯРЛИ ТЕНГДОШЛАР» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ҚУЙ ҲАЗИЛИНГНИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ВИЙ» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ТИНЧ ОҚАР СУВ ЧУҚУР БЎЛАДИ» — **Тинчлик** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 58-36-06).

«ҒАЛАБА» — **Ҳамза номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-10-51).

«МЕНИНГ ЁШ РАФИҚАМ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-69), **К. Ёрматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

ИСТАЛГАН ДИДГА МАНЗУР БЎЛАДИ

ОХУНБОБОЕВ НОМИДАГИ ҚЎҚОНДАГИ ТИКУВ ФАБРИКАСИ

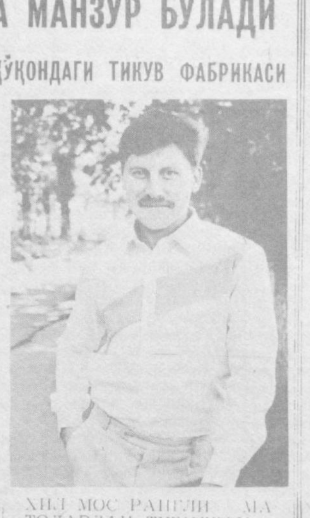

ХАМЁНЛАР, ПЛАНКАЛАР БИЛАН БЕЗАКЛАНГАН УЗУН ВА КАЛТА ЕНГЛИ КЎЙЛАКЛАРНИ **ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРМОҚДА.**

БУ КЎЙЛАКЛАР СИНТЕТИКА АРАЛАШТИРИЛГАН ИП-ГАЗЛАМАЛАРДАН ТИКИЛГАН БЎЛИБ РАНГ-БАРАНГ ТУСДА, ЙЎЛ-ЙЎЛЛИ, КАТАК-КАТАКЛИ ВА БИР НЕЧА ХИЛ МОС РАНГЛИ МАТОЛАРДАН ТУЗИЛГАН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК-ТЕХНОЛОГИК БЮРОСИ (телефон 41-54-21).

ОЛТИН БУЮМЛАР ЗЕБОЛИК РАМЗИДИР

Тошкент заргарлик заводида тайёрлаб чиқарилаётган олтин буюмлар ўзининг нафосати ва гўзаллиги билан аёлларнинг дилбарлик оламини янада бойитади.

Корхонада ишланган билакузуклар, зираклар, балдоқлар, занжирлар, тўғноғичлар шаҳарнинг барча заргарлик магазинларида сотилмоқда.

ВНИИЮВЕЛИРПРОМ

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

«СРЕДАЗТЕПЛОМОНТАЖ» ИХТИСОСЛАШГАН ТРЕСТИ
(Шпильков кўчаси, 3-уй)

УЧ ОЙЛИК КУРСЛАРГА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курсларда термоизоляцияда ишловчи изолировкачилар, футеровщик — кислотоупорщик ихтисослиги бўйича ишчилар тайёрланади.

Ўқиш вақтида ойига 76 сўмдан стипендия тўланади.

Тошкент шаҳрида пропискаси бор ва уй-жой билан таъминланган йигитлар ва қизлар ўқишга қабул қилинадилар.

Машғулотлар группаларнинг тўлишига кўра бошланади.

Маълумотлар учун телефон 56-45-46.

ТОШКЕНТ ҲАЙКАЛТАРОШЛИК ВА МОНУМЕНТАЛ САНЪАТ КОМБИНАТИ

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КОМБИНАТ БУЮРТМАЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ ТУРЛИ ХИЛ ИШЛАРНИ БАЖАРИБ БЕРАДИ:

монументал, декоратив ва махсус дастгоҳ ёрдамида ишланадиган ҳайкалтарошлик; монументал-декоратив санъат; декоратив-амалий ва халқ санъати: архитектурада ганч ўймакорлиги ва наққошлик; бадиий лойиҳаларнинг хомаки ва ишчи нусхаларини тайёрлаш.

Бизнинг адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Цеховая кўчаси, 32-уй. Телефонлар: 55-56-92, 55-61-30, 55-61-26.

«ШУҲРАТ» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

САНОАТ МОЛЛАРИНИНГ КИЧИК СОТУВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН 5 ВА 6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

17 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН, 8 ВА 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ПРОПИСКАСИ БЎЛГАН ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқувчиларга ойига 52 сўмдан 63 сўмгача стипендия тўланади.

Битирувчиларга шаҳарнинг йирик савдо магазинларига ишга йўлланмалар берилади ва Совет савдоси техникумига ўқишга кириш учун имконият яратиб берилади.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 10-квартал, 15-уй (20, 34, 50, 54, 70, 75, 79-автобуслар; 6, 11, 12, 13, 19-троллейбусларнинг «Шуҳрат» бекати: метронинг «Чилонзор» станцияси). Ўқув қисми телефони 76-39-54.

«ШУҲРАТ» МАКТАБ-МАГАЗИНИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-27).

ТВ

28 ОКТЯБРЬ.

● МТ I

17.15 Л. Бетховен. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун 4-концерт.
17.50 «Инсон, йўл, автомобиль».
18.20 Бэсси Аргираки куйлайди (Греция).
18.45 Футбол шарҳи.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Ишлар ва одамлар». «Эртанги кун лойиҳаси». Ленинград илғор корхоналарининг инженерлик меҳнатини такомиллаштириш тажрибасидан.
20.00 «Айбсиз айбдорлар». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театри фильм-спектаклининг премьераси. А. Н. Островский пьесаси асосида.
21.30 «Время».
22.05 «Айбсиз айбдорлар» фильм-спектаклининг давоми.
23.40 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Николай Бауман. Касби — революционер». Ҳужжатли фильм.
19.00 Ритмик гимнастика.
19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!»
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «Время».
22.05 «Бу ерда, менинг юртимда». Бадиий фильм.
23.25 «Жаҳон халқларининг ижоди». Турк халқ рақслари.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб — бизнинг дўстимиз».
19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Бурчга садоқат...»
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 С. Рахманинов. 3-симфония. Ўзбекистон Давлат симфоник оркестри ижро этади.
20.30 «Ахборот».
20.55 «Ёзувчилар — пахтакорларга».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Иқбол». Қизлар конкурс программаси.
23.50 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.20 МТ II
19.15 Кўрсатувлар программаси.
19.20 «Рус тили — мактабгача ёшдаги болаларга».
19.50 «Мен сенинг ирмоғингман, Волга». Телефильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Ставрополь», «Шаҳар ёшлиги». Телефильмлар.
21.00 Ўқитувчи экрани. Умумтаълим ва ҳунар мактаби ислоҳоти ҳақида.
21.30 МТ II

29 ОКТЯБРЬ
КОМСОМОЛ ТУҒИЛГАН КУН

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Пионерлар концерти.
10.10 «Айбсиз айбдорлар». Фильм-спектакль.
13.10 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Анъаналар ворислари». Ҳужжатли фильмлар: «Бу бизнинг еримиз», «Томди қалдирғочлари» (Тошкент), «Флагман ортидан борамиз», «Тенгдош».
16.25 «Москва комсомолининг ишлари».
16.55 «Серташвиш ёшлик». Бадиий фильм.
18.30 «Қалбга яқин қўшиқлар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Сиз яратган боғ».
20.00 РСФСР халқ артистлари Э. Пьеха ва Э. Хиль иштирокида фильм-концерт премьераси.
20.20 «Рябово. Куз кунларидан бирида». Телефильм.
20.30 «Сохта барон». Телевизион бадиий фильм премьераси. «Бешафқат фронт» сериясидан (ГДР).
21.30 «Время».
22.05 «Биз хайрлашмаймиз, фестиваль!» Телефильм премьераси.
23.05 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Фронт эса олисда эди». Телефильм премьераси.
9.35, 10.35 Тарих. 5-синф. Қадимий Миср маданияти.
10.05, 13.30 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 «АБВГДейка».
11.35, 12.40 Музика. 7-синф. М. И. Глинка. «Вальс-фантазия».
12.05 «Шахмат мактаби».
13.10 Табиатшунослик. 2-синф. Кузда колхозда.
14.00 Совет тасвирий санъатида ёш инсон образи.
14.30 Умумий биология. 9-синф. Қушлар ва жониворлар бир том остида. 2-кўрсатув.
15.00 «А. Гайдарнинг ҳаёти ва китоблари».
15.45 «Ҳал қилувчи жанг». Партия ҳақида ҳикоялар (Большевиклар партияси — Октябрь революциясининг ташкилотчиси).
16.30 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Кинотомошабин ҳамроҳи».
19.30 «Музикали киоск».
20.00 Ю. А. Жуков суҳбати.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
21.30 «Время».
22.05 «Беҳаловат ёз». Телевизион бадиий фильм.
23.15 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Торпедо». 3-давр.

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!» Мультфильм.
8.00 «Пионер телетайпи».
8.10 «Тонгги тароналар».
8.20 «Сенинг байроғинг остида, комсомол». Телефильм.
8.30 «Ахборот».
8.55 «Нон сўзи бош ҳарфлар билан ёзилади», «Сермашаққат ер». Ғаллакорларнинг меҳнати ҳақида телефильмлар.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол менинг тақдиримда». Кўрсатув ва концерт.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
20.00 «Инсон ва табиат». «Шаҳарлар ҳаво атмосферасининг мусаффолиги учун» (рус.).
20.30 «Ахборот».
20.55 «Ёшлигимиз сенга, Ватан!» Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари иштирокида концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Хирмонингизга барака». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
23.15 «Баландлик». Телефильм.
23.45 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.35 МТ II
19.15 Кўрсатувлар программаси.
19.20 Адабиёт. А. Навоий лирикаси.
19.50 «Сарычелек». Телефильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Комсомолдан ўрнак ол».
20.50 «Комсомоллар — оловқалблар». Кинопрограмма.
21.30 МТ II

«Узтюмендорстрой» йўл-қурилиш тресли ишлаб чиқариш-технологик комплектациялаш бошқармаси томонидан П. В. Поздняков номига берилган 655, 656, 672, 673, 674, 675 номерли йўқолган ИШОНЧ ҚОҒОЗЛАРИ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

* * *

«Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг таралар қабул қилиш учун фойдаланадиган 48826 номерли йўқолган ҚАБУЛ ҚИЛИШ КВИТАНЦИЯСИ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Таштекстильшвейторг» коллективи ташкилий бўлим бошлиғи А. А. Абдуқодировга акаси

Абдумуқат Қодирович
АБДУҚОДИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент политехника институти ректорати ва умумий техника факультети физика кафедраси коллективи кафедра катта ўқитувчиси А. А. Хусановга онаси

Маҳбуба
ИБРОҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент политехникуми коллективи бўлим мудири

Азиз Исмоилович
ИБРОҲИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Главташкентстрой»га қарашли турар жой-коммунал хўжалик бошқармасининг ремонт-қурилиш бошқармаси коллективи бошқарма бошлиғи Б. Д. Ҳусанбоевга онаси

Ҳожия
АБДУРАҲМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
—орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и Ташгорсовета.
(Газета бир йилда 300 марта чиқади).

БИЗНИНГ АДРЕС:
700047, ТОШКЕНТ ШАҲРИ,
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-08-74; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-55-39; Совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари— 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими— 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р—14107. А —2247. Индекс 64690 12345678910